

YOUNG ADULTS

Universitat de Barcelona
Grau d'Informació i Documentació
Treball de Final de Grau

Biblioteca pública i joves: Anàlisi de la situació i propostes de millora

Autora: Laia Lapeyra Julià
Tutor: Ciro Lluca Fonollosa

Barcelona, juny 2019

Agraïments

Primer de tot, agrair la tutorització de Ciro Lluca, que ha estat amb mi en totes les parts del procés d'aquest treball.

També agrair a totes les professionals relacionades amb els joves que van concedir-me les entrevistes: Júlia Baena, assessora de les biblioteques escolars de Cornellà de Llobregat; Gisela Ruiz, directora de la Biblioteca Elisenda de Montcada i Coordinadora de la xarxa de biblioteques de Montcada i Reixach; Teresa Mañà, professora de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació; Carme Fenoll, cap de gabinet de la UPC i Anna Bröll, directora tècnica de Coordinació i Serveis del Consorci de Biblioteques de Barcelona .

I als altres professionals que també indirectament em van concedir entrevistes: Carme Rodríguez i Paula Rosales de Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona, Míriam Sáez de la Biblioteca Sofia Barat, Marta Bondia de la Biblioteca Sagrada Família - Josep M. Ainaud i Lorena del Punt Jove de Santa Eulàlia de Riuprimer.

Finalment també agrair a totes les persones que reivindiquen la importància d'apropar als joves a la biblioteca i que duen a terme tota mena d'accions per visibilitzar la situació.

“ Seguirem perseverant i, pas a pas, aconseguint que la

nostra societat esdevingui més lectora ja que,

així mateix, també és més lliure.”

- Joan Portell, pedagog

Sumari

0. Resum	8
1. Introducció.....	10
1.1. Finalitats i justificació del projecte	12
1.2. Marc de referencia	14
1.3. Objectius del projecte	17
1.4. Metodologia	18
1.4.1. Dificultats	24
1.5. Aportacions de l'autora.....	26
2. Concepte de “jove”	27
2.1. Edats en les que es centrarà el treball	32
2.2. Perspectiva pedagògica.....	32
3. Problemàtica dels joves	35
3.1. Problemàtiques amb la lectura	38
3.1.1. Problemàtiques a la literatura juvenil.....	41
3.2. Problemàtica a les biblioteques.....	44
3.2.1. Problemàtica de perfil professional.....	46
4. Anàlisi de la oferta de serveis des de la biblioteca per a joves.....	49
4.1. Pautes	49
4.1.1. Internacionals	49
4.1.2. Estatals	53
4.2. Bones pràctiques	55
4.2.1. Bones pràctiques internacionals	55
4.2.2. Context estatal	58
4.2.3. Context català.....	58

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

5. Punts clau per apropar-se als joves des de la biblioteca	64
5.1. Proposta d'activitat	70
5.1.1. Justificació de l'activitat.....	70
5.1.2. Detalls de l'activitat	74
5.1.3. Accions a desenvolupar.....	76
5.1.4. Avaluació	81
5.1.5. Fitxa de l'activitat.....	82
6. Conclusions	84
Bibliografia.....	90
Annexos	96
Entrevista a Carme Fenoll.....	96
Entrevista a Anna Broll.....	98
Entrevista a Gisela Ruiz.....	102
Entrevista a Júlia Baena	105
Entrevista a Teresa Mañà.....	108

0. Resum

Al Manifest de la IFLA UNESCO i a altres pautes internacionals es menciona la importància de què la biblioteca pública s'esforci per arribar a tots els públics (IFLA/UNESCO, 1994). En aquest treball es fa una anàlisi de la situació dels joves per conèixer si efectivament la biblioteca fa un treball orientat a arribar específicament als joves. Finalment es plantegen punts claus per millorar i una proposta d'activitat concreta.

En l'elaboració d'aquest treball primerament s'ha dut a terme una extensa cerca bibliogràfica i seguidament s'han realitzat entrevistes a professionals especialitzades. A aquestes accions també se li pot afegir l'assistència a la "8a Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social" centrada en la participació dels joves.

Primerament s'emmarca el concepte "jove" i les edats que compren aquesta etapa. S'estableix que en aquest treball s'entendrà com a jove la persona de 12 a 25 anys, amb especial atenció a l'adolescència (14 als 18). En aquest apartat també es defineix jove d'acord amb les principals escoles pedagògiques.

Seguidament es plantegen les principals problemàtiques relacionades amb aquesta tipologia d'usuaris. A tall d'introducció s'indiquen les principals característiques dels joves que afecten el seu apropament a la biblioteca i a la lectura. A continuació es planteja les problemàtiques amb la lectura, sobretot relacionades amb els contextos principals de la pràctica lectora: l'escola i la família. En aquest mateix apartat també es tracta sobre la situació de la novel·la juvenil, que tal com s'exposa, podria ser molt millorable. Després ja es plantegen les problemàtiques a les biblioteques, centrades sobretot en la falta d'espai propi pels joves. I com a subapartat de les problemàtiques a la biblioteca, es planteja la manca de personal especialitzat en els joves, malgrat que sigui tan important saber com tractar-los.

El següent apartat està centrat en l'anàlisi de l'oferta de serveis per a joves. En el primer apartat es mencionen les principals pautes internacionals i nacionals. I a continuació es recullen les principals bones pràctiques en l'àmbit internacional, estatal i català.

És en l'apartat 5 que ja es desenvolupen les propostes de millora. En el primer apartat es mencionen els 5 punts clau per apropar-se als joves. Aquest són:

1. Espai propi
2. Cooperació
3. Participació
4. Col·lecció de qualitat
5. Personal especialitzat

Seguidament es presenta una proposta d'activitat: un club de videojocs.

Finalment s'exposen les conclusions que es poden resumir amb els següents punts:

- Hi ha una tendència generalitzada a incloure infants i joves en un mateix grup, i això sempre acaba perjudicant els joves.
- El context escolar i les lectures obligatòries afecten molt a la visió dels joves de la lectura i la cultura.
- És important que des de la biblioteca es conegui als joves i es tracti amb ells sense paternalismes, malgrat que sigui difícil.
- Cal tenir referents amb qui poder-se emmirallar.
- Per tal d'apropar-se als joves des de la biblioteca el més important és establir VINCLES amb ells.
- La situació no és la ideal però cada cop hi ha més persones que posen en relleu la importància d'apropar-se als joves.

1. Introducció

Si es fa un repàs mental a la gran majoria de biblioteques que es coneguin, és ben possible que s'imaginin amb la seva zona d'ordinadors, la seva zona d'estudi, la seva zona infantil, les seves estanteries amb llibres de ficció i no-ficció... Però en canvi és molt probable que en aquesta imatge mental no aparegui una zona juvenil.

De fet, molt sovint el terme juvenil en aquests contextos es troba en conjunció amb el terme infantil: literatura infantil i juvenil, bibliotecari infantil i juvenil, espai infantil i juvenil... Però quan s'observa de prop es veu com hi ha una predominança de la part infantil per damunt de la part juvenil. I per tant, dóna la sensació que la visió de la joventut per a molts col·lectius és com el d'una simple extensió de la infantesa.

Tal com destaca Baena (2015) una frase molt comuna és: “els infants d'avui són els ciutadans de demà”, però de fet també es pot dir: “Els adolescents d'avui són els ciutadans de demà” (p.11). I és que encara que sigui molt menys comuna, no deixa de ser menys certa. Els adolescents o joves són també molt valuosos per la societat. Per això des de la biblioteca també cal dedicar tots els esforços necessaris perquè s'hi apropin.

I és que cal reivindicar com d'important pot ser la biblioteca pels joves. Björn (2019) va indicar que per tal de poder llegir correctament les comunicacions del govern suec cap als ciutadans era necessari conèixer 50.000 paraules, però en canvi als 7 anys els infants suecs només en coneixien 7.000. Per això és important que llegeixin, perquè puguin arribar a aprendre aquestes 50.000 paraules necessàries, i aquí és on la biblioteca juga un paper important.

A més cada cop el món sembla saturat d'informació. Per això que és important que els joves puguin tenir un referent on dirigir-se quan tenen la necessitat d'informar-se sobre temes concrets.

És per això que en aquest treball, faré una anàlisi general de la situació dels joves en la biblioteca i tots els elements que comporta (lectura, literatura, professionals de les biblioteques, activitats que es duen a terme...). L'anàlisi serà principalment de l'entorn català i amb especial atenció a l'entorn de Barcelona, però també hi haurà pinzellades de la situació a altres països per tal de poder comparar i tenir una visió global. A partir d'aquesta anàlisi es farà una proposta de possibles accions per apropar-se als joves des de la biblioteca i seguidament es farà la proposta d'una activitat concreta també amb aquesta finalitat.

Primerament, tenint en compte que el concepte "joves" és un concepte molt ampli i amb moltes derivacions, s'estableix i es justifiquen les edats en les quals se centrarà el treball. Seguidament es presenten els trets més destacables en l'adolescent en relació a l'aprenentatge, segons les principals teories en la psicologia del desenvolupament. A continuació el treball se centra en la problemàtica dels joves amb la lectura i les biblioteques. Primerament es presenten les característiques generals que afecten els joves en aquest context. És llavors que es fa una visió de les principals problemàtiques a cada un dels aspectes concrets: lectura, literatura juvenil i biblioteques. Seguidament es fa una anàlisi de la situació actual dels joves a les biblioteques. Primer es presenten les principals pautes internacionals i a continuació les estatals, per tal de poder veure les que haurien de ser les metes de totes les biblioteques. Després es presenten les principals bones pràctiques començant per una breu pinzellada a les bones pràctiques internacionals i acabant amb les principals (que no totes) bones pràctiques en el context català.

Basant-se en les informacions dels anteriors apartats es fa una proposta de punts clau per apropar-se als joves des de la biblioteca i seguidament es fa la proposta d'una activitat concreta. El treball finalitza amb la presentació de les conclusions com a síntesi de la investigació feta i amb la voluntat de presentar una valoració de la situació.

1.1. Finalitats i justificació del projecte

A les darreres Jornades Catalanes d'Informació i Documentació Baena, Bosch i Ruiz (2018) van presentar el seu article “El bibliotecari juvenil: un imprescindible”. La presentació va resultar tan interessant a l'autora que va anar investigant pel seu compte sobre aquesta situació, i quan va tenir l'oportunitat de dur a terme el TFG va tenir clar que el volia fer sobre això.

La idea del projecte també va venir influenciada per la circumstància de l'autora de persona de 22 anys i, per tant, pertanyent al col·lectiu subjecte d'estudi. D'aquesta forma podia aportar la visió d'una persona que no fa res era adolescent i que està inclosa dins la categorització de jove. Considera poder aportar una visió des del punt de vista d'algú que ho ha viscut i ho viu, recordant, guardant les distàncies, el cas de Morgan Stanley, que tal com recorda Gribés (2010) redactant un informe sobre l'ús dels mitjans de comunicació que fan els adolescents basat en ell i els seus amics, va acabar a la portada del “*Financial Times*”. És per això que aquesta anàlisi la fa del seu entorn, per realment poder aportar aquest plus de la visió d'un jove. El portar a terme aquest treball s'ha adonat de com tenia integrat un perjudici sobre el dret que tenen els joves respecte als infants als serveis de la biblioteca. Veient que això no és així, que els joves tenen els mateixos drets que els infants, amb aquest treball també vol reivindicar la importància que els joves reconguin el dret de ser usuaris de les biblioteques i que també a ells se'ls ofereixi un servei de qualitat i especialitzat.

Per veure quines són les metes i els ítems que més cal tenir en compte en el context de les biblioteques públiques cal referir-se al “Manifest de la IFLA/UNESCO sobre la biblioteca pública” (IFLA/UNESCO, 1994). I efectivament en aquest document trobem mencionat en dos casos la importància d'apropar-se els joves. En el 4 punt de les missions de la biblioteca pública surt que la biblioteca ha d’“estimular la imaginació i la creativitat dels nens i les nenes i dels joves”. A més, en la introducció també s'indica que “tots els grups d'edat han de trobar material adequat a les seves necessitats”. I de fet, hi ha altres mencions

al text que indirectament també afecten als joves. Per tant, es veu que en el document de referència de les biblioteques públiques es menciona la importància d'oferir als joves un servei de qualitat i que aquest serveixi per estimular la imaginació i la creativitat. Així doncs, aquest treball buscarà veure si es compleix aquesta premissa i també proposar línies per tal de poder-la complir.

Per fer això, primerament es fa una anàlisi de la situació actual, ja que només coneixent quina és la situació és possible avançar. A més, si es coneixen les bones pràctiques, es pot veure quin és el camí ideal a seguir i també veure que aquest camí és possible, que apropar-se als joves des de la biblioteca és possible.

Amb els punts claus que proposo per apropar-se als joves des de la biblioteca, és possible veure quines són les principals línies d'actuació i avaluar si a una biblioteca aquestes accions s'estan duent a terme i fins a quin punt. També d'acord amb aquests punts poder dissenyar accions concretes. Per això presento la proposta d'una activitat, per demostrar com amb l'anàlisi de la situació i els punts claus es pot dissenyar una acció concreta per apropar-se als joves.

1.2. Marc de referencia

La relació dels joves amb la biblioteca i amb la lectura en general és un objecte llargament estudiat. En concret, cal indicar que recentment en l'entorn català hi ha hagut un augment del nombre d'estudis i articles que tracten aquest tema. Això es deu principalment a la tasca de molts bibliotecaris de posar en relleu la importància d'apropar als joves la biblioteca i la lectura. Dues de les bibliotecàries de l'entorn que més ho posen en relleu serien la Gisela Ruiz i la Júlia Baena, dues de les professionals a les quals s'ha entrevistat per aquest treball, que a través dels seus blogs^{1 2} han fet traduccions de pràctiques internacionals i han parlat de bones pràctiques.

Però a la llista de bibliotecaris implicats en aquest tema s'hi podria afegir també Jordi Bosch, director de la biblioteca Sud de Sabadell i coautor de l'article (Baena, Bosch i Ruiz, 2018) presentat a les 15es Jornades Catalanes de la Informació i la Documentació. També seria el cas de Gemma Ciuró, directora de la Biblioteca de Blanes, que tal com explica a la comunicació que va presentar al “VIII Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas”, la Biblioteca de Blanes és de les biblioteques pioneres a Catalunya a incloure una sala jove (Ciuró, 2017). A més d'aquest congrés també ha anat visibilitzant la utilitat d'un espai pels joves a altres jornades professionals, com seria el cas més recent de la 8a Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social.

Els estudis més destacables de l'entorn català els ha dut a terme la Diputació de Barcelona. En un primer estudi s'analitzava la visió dels joves sobre la biblioteca dividint-los en diferents segments segons la seva situació laboral (estudiants, treballadors i no estudiants) (Diputació de Barcelona, 2014). Al cap d'un any la Diputació va dur a terme un altre estudi on analitzava la situació dels joves a diverses biblioteques i feia propostes de millora (Diputació de Barcelona, 2015). Finalment, destacar també l'estudi de la Generalitat de

---

¹ Baena, J., Pozo, A., Ramírez, E. (n.d.). Bibliotecajuvenil – Tot el que vols saber sobre biblioteques juvenils. <<http://www.bibliotecajuvenil.com/>>

² Ruiz, G. (n.d.). Libraries & The City. <<https://librariesandthecity.wordpress.com/>>

Catalunya (2016) sobre no-usuaris, que malgrat que no sigui específicament de joves sí que fan l'anàlisi de possibles motius pel qual les persones són no-usuàries de les biblioteques. També destacar en el marc dels estudis institucionals el cas de Sánchez (2013), les pautes proposades per un grup de treball bibliotecari del “Ministerio de Educación, Cultura y Deporte”, sent les úniques pautes institucionals d'un entorn proper. En el context català no s'ha considerat oportú dur a terme unes pautes enfocades en el context concret de Catalunya. Finalment mencionar un estudi interessant sobre joves i biblioteques, però que en aquest cas no és institucional, seria el cas del treball que presenta Baena (2017), que presenta totes les fases i com s'han de realitzar per tal de dur a terme un servei o activitat dirigida a joves i que aquesta pugui ser exitosa.

Hi ha pocs documents que se centrin en bones pràctiques concretes, aquest seria el cas d'alguns posts dels blogs de la Júlia Baena i de la Gisela Ruiz. I sobre bones pràctiques d'un tema concret sí que hi ha tot el Treball de Final de Màster de la Júlia Baena que s'enfoca en les bones pràctiques de llocs web de biblioteques per adolescents (Baena, 2015). Per tal de trobar informació sobre bones pràctiques les millors fonts d'informació han resultat ser les entrevistes, les jornades professionals i el Twitter.

Sobre joves i lectura en l'entorn català també és fàcil trobar informació. En concret és important destacar el llibre de Manresa (2013), llibre sobre la tesi que va dur a terme l'autora sobre la lectura a l'adolescència, interessant per la qualitat de la recerca i pel punt de vista com a professora, i per tant, persona allunyada de les biblioteques. Afirmar que la pèrdua de lectors es produeix a l'adolescència. Més enllà d'aquest extens estudi, també destacar el de Portell (2016) en el que es repeteix que efectivament, a l'adolescència és quan es perden lectors però indica quines poden ser les causes d'aquest fet. Resulta interessant també l'estudi que fa l'acadèmica brasilera Travancas (2014) sobre la lectura en adolescents de Barcelona, comparant-la amb la situació del seu país. És especialment interessant d'aquest estudi l'afirmació que les biblioteques en els barris tenen un paper fonamental a Barcelona. Finalment destacar l'article en el qual Cassany (2011) analitza l'evolució de la lectura i com la viuen els joves.

Pel que fa a la situació de la literatura juvenil, són especialment interessants els estudis publicats a l'”Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura”, i els articles de Teresa Mañà a “Serra d'Or”. Tanmateix, en tots aquests estudis com que no només tracten de literatura juvenil sinó també infantil, la literatura infantil gaudeix d'una anàlisi extensa i en canvi l'anàlisi de la literatura juvenil és sempre breu. Per tant, per fer una anàlisi de la situació general i de la situació del mercat de literatura juvenil del nostre entorn és interessant dirigir-se a les publicacions de Júlia Baena. O també és interessant l'única publicació que ha fet la Generalitat en matèria de joves (Direcció general de Cooperació Cultural, 2013) en el que es presenta una selecció de qualitat de llibres juvenils segons temàtica.

Per tal de poder tenir una visió global, cal tenir també en compte les experiències d'altres països. On hi ha més informació sobre joves i biblioteques és a Estats Units, allà hi ha la “Young Adult Library Services Association”, que duu a terme molts estudis sobre el tema. Especialment interessants són també les pautes de biblioteques i joves que publica aquesta associació. En el context de pautes internacional és important tenir en compte les pautes del major òrgan de biblioteques en l'àmbit internacional, la International Federation of Library Associations (IFLA, 2002).

Pel que fa pròpiament a experiències concretes d'altres països cal destacar sobretot tota la visió que aporta Gisela Ruiz de la seva estada professional a Nova York, on va anar a analitzar els seus serveis per a joves i després va transmetre tota la informació que en va extreure al seu blog. Per tal de no conèixer només la visió Occidental d'aquest tema, també és interessant incloure en el marc teòric l'article de Asemi (2018) que dona la visió de les biblioteques d'Iran, però es tracta d'una visió molt limitada i no aporta dades noves rellevants. Però més enllà d'aquest article, en el context internacional no Occidental, no hi havia d'altres que fossin en algun idioma que entengués o que fossin rellevants.

1.3. Objectius del projecte

Per tant, els objectius concrets d'aquest projecte són:

Objectiu general 1 :

Investigar i analitzar la situació dels joves en el context bibliotecari

Objectius específics:

- Investigar i analitzar amb quines situacions problemàtiques es troben en aquest context els joves
- Analitzar i comparar la situació en contextos bibliotecaris internacionals
- Investigar i presentar casos de bones pràctiques

Objectiu general 2:

Proposar accions per apropar-se als joves des de la biblioteca

Objectius específics:

- Fer un recull de les principals línies d'actuació
- Proposar una activitat concreta basada en els coneixements adquirits sobre els joves al llarg del treball

La hipòtesi que plantejo relacionada amb el primer objectiu és:

Les biblioteques catalanes no coneixen els joves i això propicia que aquests es trobin en una situació desfavorida respecte a altres públics.

1.4. Metodologia

Primerament per tal de fer una primera introducció al tema es va fer una relectura de l'article de Baena, Bosch i Ruiz (2018) presentat a les 15es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació, que va ser la presentació que va motivar a l'autora a triar aquest tema. Després d'aquest article es va llegir tots els que estaven citats a la bibliografia.

Un cop feta aquesta primera introducció al tema es va dur a terme una extensa cerca bibliogràfica cercant a les següents bases de dades:

- Cercabib³⁴
- DART-Europe⁵
- Dialnet⁶
- Dipòsit Digital UB⁷
- e-LIS⁸
- Google Scholar⁹
- LISA¹⁰
- LISTA¹¹
- Library Literature & Information Science Index.¹²

---

³ Cercabib és una metacercador que cerca a totes les bases de dades que ofereix la Universitat de Barcelona (UB). La UB disposa de moltes bases de dades per tant, es tracta d'un servei amb molt soroll documental. Per tant, encara que va molt bé per fer unes primeres cerques, per tal de poder fer una cerca bibliogràfica més a fons he utilitzat amb combinació amb bases de dades que estan incloses en aquest metacercador.

⁴ Universitat de Barcelona. (n.d.) *Cercabib*. <<http://crai.ub.edu/ca/recursos-d-informacio/cercabib>>.

⁵ Ligue des Bibliothèques Européennes de Recherche. (n.d.) *DART-Europe* <<http://www.dart-europe.eu/basic-search.php>>.

⁶ Fundación Dialnet. (n.d.). *Dialnet*. <<https://dialnet.unirioja.es/>>

⁷ Universitat de Barcelona. (n.d.). *Dipòsit Digital*. <<http://diposit.ub.edu/dspace/>>.

⁸ e-LIS. (n.d.). *E-prints in library and information science*. <<http://eprints.rclis.org/information.html>>.

⁹ Google. (n.d.). *Google Scholar*. <<https://scholar.google.es/>>.

¹⁰ ProQuest. (n.d.) *Library and Information Science Abstracts*. (LISA) <<https://www.proquest.com/products-services/lisa-set-c.html>>.

¹¹ EBSCO. (n.d.) *Library, Information Science & Technology Abstracts*. (LISTA) <<https://www.ebsco.com/products/research-databases/library-information-science-and-technology-abstracts>>.

¹² EBSCO. (n.d.) *Library Literature & Information Science Index*. <<https://www.ebsco.com/products/research-databases/library-literature-information-science-index>>.

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

- Scopus¹³
- TDX¹⁴

Els termes emprats per a cercar en aquestes diferents bases de dades són els següents:

Concepte 1		Concepte 2
<ul style="list-style-type: none"> • Biblioteca • Biblioteques • Bibliotecari	OR	<ul style="list-style-type: none"> • Adolescents • Adolescent • Adolescència • Joves • Jove • Joventut

Taula 1. Termes de cerca sobre biblioteques i joves en català

Concepte 1		Concepte 2
<ul style="list-style-type: none"> • Biblioteca • Bibliotecas • Bibliotecario	OR	<ul style="list-style-type: none"> • Adolescentes • Adolescente • Adolescència • Jovenes • Joven • Juventud

Taula 2. Termes de cerca sobre biblioteques i joves en castellà

¹³ Elsevier. (n.d.). *Scopus*. <<https://www.scopus.com/home.uri>>.

¹⁴ CSUC. (n.d.). *Tesis doctorals en xarxa (TDX)*. <<https://www.tesisenred.net/>>.

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

Concepte 1		Concepte 2
<ul style="list-style-type: none"> • Library • Libraries • Librarian • Librarians 	OR	<ul style="list-style-type: none"> • Teen • Teenager • Adolescent • Young adult • Youth

Taula 3. Termes de cerca sobre biblioteques i joves en anglès

Concepte 1		Concepte 2
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura • Literatura 	OR	<ul style="list-style-type: none"> • Adolescents • Adolescent • Adolescència • Joves • Jove • Joventut • Juvenil

Taula 4. Termes de cerca sobre lectura i joves en català

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

Concepte 1		Concepte 2
<ul style="list-style-type: none"> • Lectura • Literatura 	OR	<ul style="list-style-type: none"> • Adolescentes • Adolescente • Adolescència • Jovenes • Joven • Juventud

Taula 5. Termes de cerca sobre lectura i joves en castellà

Concepte 1		Concepte 2
<ul style="list-style-type: none"> • Read • Reading • Literature 	OR	<ul style="list-style-type: none"> • Teenager • Teeangers • Adolescent • Adolescents • Young • Youth

Taula 6. Termes de cerca sobre lectura i joves en anglès

Totes les cerques han estat limitades a articles rellevants des de l'any 2010 al 2018, es considera que si hi ha algun article rellevant anterior, estarà citat en algun dels articles recuperats i per tant, tenint en compte que hi ha una gran quantitat, ja es podrà incloure amb posterioritat.

Després de la primera cerca, el total de documents rellevants és de 63.

Tenint en compte això primer es va repassar si tots realment eren rellevants i es va mirar que no n'hi hagués cap repetit. Després es va fer una primera selecció dels que fossin imprescindibles.

En la lectura de la bibliografia i en altres fases del treball van anar sorgint dubtes que es resolien a través de breus cerques bibliogràfiques, sobretot mitjançant el cercador “Cercabib”.

A això cal afegir que en el desenvolupament del TFG s'ha estat alerta a activitats o informacions relacionades amb joves i biblioteques públiques. Sobretot destacar l'assistència a la 8a Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social¹⁵ que estava dedicada a la participació dels joves a les biblioteques públiques. També destacar l'assistència en una taula rodona amb novel·listes de novel·la juvenil¹⁶. Finalment destacar la lectura de literatura juvenil actual per tal de conèixer allò que hi ha al mercat. Així doncs d'aquí també es va treure molta informació i molts dubtes que es van resoldre amb més bibliografia.

El segon pas va ser dur a terme entrevistes a professionals especialitzades en joves i biblioteques públiques. Les primeres en qui es va pensar van ser les responsables de l'article (Baena, Bosch i Ruiz, 2018), però més enllà d'elles també es van entrevistar a més professionals per tal de poder conèixer la visió de professionals diverses:

- Teresa Mañà, professora de la Facultat de Biblioteconomia i Documentació. Sent especialista en biblioteques escolars i en literatura infantil i juvenil, entre d'altres, es va poder extreure el punt de vista acadèmic de la situació.

---

¹⁵Biblioteques de Barcelona (2019). *8a Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social*.
<<https://bpcohesiosocial.wordpress.com/>>

¹⁶CaixaForum Barcelona. (2018). *Activitats / Taula rodona amb sis joves novel·listes*.
<<https://caixaforum.es/ca/barcelona/fichaactividad?entryId=572644>>

- Júlia Baena, assessora de biblioteques escolars de l'Ajuntament de Cornellà de Llobregat. D'ella se'n va poder extreure el punt de vista d'una persona especialitzada exclusivament en infants i joves i allunyada de les biblioteques públiques. A més d'especialista en literatura juvenil i coneixedora del mercat actual.
- Gisela Ruiz, directora de la Biblioteca Elisenda de Montcada. D'ella se'n va poder extreure el punt de vista de directora de biblioteca pública i sobretot el punt de vista de la seva estada professional a Nova York observant les bones pràctiques adreçades a joves.
- Carme Fenoll, actual cap gabinet de la Universitat Politècnica de Catalunya i antiga cap del servei de biblioteques de la Generalitat. Sent una professional que va apostar clarament per la innovació a les biblioteques es va poder extreure informació sobre com apropar-se de forma innovadora als joves.
- Anna Broll, directora tècnica de Coordinació i Serveis del Consorci de Biblioteques de Barcelona. Des del seu punt de vista es va conèixer la visió d'una de les persones de l'Administració encarregada de dur a terme, entre d'altres, les accions per apropar-se als joves des de les biblioteques de Barcelona.

Per a la realització d'aquestes entrevistes es va dur a terme una important preparació per tal de conèixer la seva trajectòria professional i d'aquesta forma definir la temàtica que es tractaria a l'entrevista.

Més enllà d'aquestes entrevistes més formals, també es va aprofitar qualsevol ocasió per preguntar sobre la situació dels joves i la biblioteca a professionals que l'autora s'ha trobat en el seu exercici professional i acadèmic. Aquest seria el cas de l'entrevista a Carme Rodríguez i Paula Rosales, cap de la Unitat de Dinamització i Serveis de la Gerència de Serveis de Biblioteques de la Diputació de Barcelona i treballadora de la susdita unitat,

respectivament, que van informar de les accions i activitats principals que les Biblioteques de la Diputació de Barcelona duen a terme dirigides a joves. A aquesta entrevista se li sumen la de professionals de les biblioteques de Barcelona, de la Sagrada Família-Josep M. Ainaud de Lasarte i de la Sofia Barat, que van informar de les activitats que oferien a joves i de la seva visió de la situació. I la de l'encarregada del Punt Jove de Santa Eulàlia de Riuprimer, per tal de tenir la visió d'algú que tractés amb joves fora del context bibliotecari.

La informació més repetida i/o més rellevant es va estructurar en grups. El criteri principal per considerar rellevant una informació va ser si havia estat mencionada en les entrevistes, ja que es considera aquelles persones com a referents en aquesta temàtica. També va ser rellevant les informacions extretes de les intervencions dels ponents de la “8a Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social”¹⁷ centrada en la Participació dels joves.

1.4.1. Dificultats

Inicialment es tenia pensat limitar la tasca bibliogràfica i dur a terme un treball de camp basat en entrevistes a joves usuaris de les biblioteques. Però em van informar que per tal de dur entrevistes a les biblioteques era necessari demanar un permís i que seria difícil.

Així doncs es va decidir descartar aquesta opció i, tenint en compte que la Júlia Baena havia mencionat en la seva entrevista la importància de conèixer l'opinió dels no-usuaris, es va decidir optar per fer un treball de camp centrat en no-usuaris. La primera opció va ser contactar amb el centre on l'autora va realitzar els estudis i malgrat que en un primer moment es van mostrar disposats a ajudar, quan va ser el moment de coordinar una data per anar a passar les enquestes no van trobar un moment adequat.

---

¹⁷ Biblioteques de Barcelona (2019). *8a Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social*.
<<https://bpcohesiosocial.wordpress.com/>>

Llavors es va optar per anar a altres instituts, però a tot arreu es rebien negatives (tot eren dificultats i el denominador comú era que estaven molt ocupats). Finalment es va trobar un centre que en el que estaven disposats a passar les enquestes. De fet van dir que ho gestionarien a través del grup d'Aprenentatge i Servei, un grup d'alumnes que s'encarregava de tasques de l'escola, i així els seria útil per veure com funcionen les enquestes. Únicament es van rebre 12 respostes, per tant, la mostra no em va resultar vàlida per extreure conclusions d'un institut amb més de 400 alumnes.

Tenint en compte això, després que l'autora ho parlés amb el tutor, es va optar per deixar de banda la cerca de l'opinió dels joves que no eren usuaris de la biblioteca i els seus motius i ampliar la investigació respecte de les altres parts del treball i incloure una proposta d'activitat.

1.5. Aportacions de l'autora

Hi ha moltes problemàtiques que envolten la situació dels joves i la biblioteca. Afecta sobretot la relació amb els bibliotecaris, ja que aquests tendeixen a tenir molt estereotipats els joves i els hi costa posar-se a la seva pell. Per canviar això hi hauria d'haver més especialització i formació.

En concret s'hauria de canviar sobretot la situació que es dona en l'entorn de biblioteques i lectura i és que s'entén la joventut com una extensió de la infància. S'ha d'evitar incloure en un mateix grup infància i joventut, perquè si no sempre hi acaba havent un predomini de la infància damunt de la joventut. I a més els joves no se senten còmodes estant en un entorn molt infantilitzat.

Fent una mirada en el context internacional es pot afirmar que sobretot a Amèrica i als països nòrdics hi ha un clar interès per apropar els joves a la biblioteca. Hi ha tot un seguit de bones pràctiques molt interessants. Per tant val la pena emmirallar-se amb aquests països i aspirar a arribar al seu nivell.

Queda clara una cosa, i és els joves són molt complexos i per tant no és fàcil arribar a ells des de la biblioteca. Però hi ha certs punts bàsics pels quals cal apostar clarament. I és que només cal que els bibliotecaris es treguin els estereotips dels joves si no que també és important que els joves es treguin del damunt els estereotips que tenen de la biblioteca. I que d'aquesta forma puguin gaudir de tot el que els hi pot oferir la biblioteca i la lectura.

Encara queda molt per què la situació dels joves a l'entorn bibliotecari sigui la idíl·lica, però cada cop més es veu la voluntat de molts professionals de canviar això. I com més fort reivindiquin la importància d'apropar-nos als joves des de la biblioteca, abans els escoltarà l'Administració i d'aquesta forma es podrà arribar a una situació en la qual a la gran majoria de joves els hi vingui de gust anar a la biblioteca.

2. Concepte de “jove”

És important establir quina és la definició de jove, ja que es tracta d'un tema que genera clares controvèrsies. Mentre es duia a terme el treball es va preguntar a les persones de l'entorn de l'autora i hi havia molta divergència: una quantitat rellevant de gent opinava que una persona amb 28 o 30 anys ja no era jove, però les persones que es trobaven en aquest franja d'edat, deien que es consideraven joves. De fet, fins i tot si es parlava amb una persona de 35 anys, en algunes ocasions també deia que es considerava jove.

El mateix passava per tal d'establir l'edat de quan es començava a considerar que algú era jove. Hi havia una gran quantitat de persones que deien que a partir de l'ESO, als 12, és quan ja es podia considerar que una persona és un jove. Però hi havia d'altra gent que deia que als 12 encara considerava que s'és infant.

Per tots aquests motius en aquest apartat es voldria establir la definició segons criteris normalitzats i d'especialistes.

Primerament es presenten les definicions dels majors òrgans de normalització, els diccionaris.

Segons el Diccionari de la Llengua catalana¹⁸ “jove” és:

1 *1 adj. [LC] De poca edat, que està en la seva joventut. La seva mare és jove, encara. És un arbre jove que encara no fructifica. Ell és més jove que tu.*

1 *2 adj. [LC] Propi dels joves. Una veu jove. Tot i l'edat, tenia un esperit jove.*

1 *3 m. i f. [LC] Un jove les acompanyà a casa. Dues joves l'esperaven al despatx.”*

2 *f. [LC] Nora.*

3 *adj. [LC] Constituït de persones joves. És un equip jove i amb molt de talent.*

---

¹⁸ Institut d'Estudis Catalans (n.d.). *Diec2*. <<https://dlc.iec.cat/index.html>>

4 adj. [LC] *D'edat menys avançada respecte a la que es considera normal per a una condició, per a un estat. És jove per al càrrec. Es va jubilar jove.*

5 adj. [LC] *Que existeix de fa poc temps. És un país jove.*

6 adj. [FIA] [GL] *Que té un origen recent i presenta una orografia modificada per l'erosió o per fluxos de lava, amb pocs cràters d'impacte, s'aplica a la superfície d'un planeta.*

Segons el Diccionario de la Real Academia Española¹⁹:

“Del lat. *iuvenis*.

1. adj. Dicho de una persona: Que está en la juventud. U. t. c. s.

2. adj. De poca edad, frecuentemente considerado en relación con otros. *El más joven de todos era yo.*

3. adj. Propio de una persona **joven**. *Una manera joven de vivir.*

4. adj. Dicho de un animal: Que aún no ha llegado a la madurez sexual, o, si se desarrolla con metamorfosis, que ha alcanzado la última fase de esta y el aspecto de los adultos.

5. adj. Que conserva características propias de una persona **joven**.

6. adj. U. precedido del artículo *el* y pospuesto al nombre o al apellido de una persona para indicar que esta nació después que otra llamada igual. *Lucas Cranach, EL joven*”

Segons el Merriam-Webster Dictionaire²⁰ “youth²¹” és:

“1 a : the time of life when one is young

¹⁹ Real Academia Española. (n.d.). *Diccionario de la lengua española*. <<https://dle.rae.es/?id=DgIqVCc>>

²⁰ Merriam-Webster(n.d.). *Dictionary*. <<https://www.merriam-webster.com/>>

²¹ En anglès no hi ha traducció directa de jove, per això he fet la cerca amb el terme de joventut “youth”.

especially : the period between childhood and maturity

b : the early period of existence, growth, or development

2 *a : a young person*

especially : a young male between adolescence and maturity

b : young persons or creatures —usually plural in construction

3 : *the quality or state of being youthful : YOUTHFULNESS*”

Tal com es pot observar, els diccionaris no resolen el dubte sobre què vol dir ser jove, ja que en general es reiteren en què algú jove és algú que està en la joventut. En anglès és quan més s'especifica, i s'indica que el jove és aquell que està en el període entre la infantesa i la maduresa. En castellà s'especifica que quan es diu d'un animal vol dir que no ha arribat a la seva maduresa sexual. Però encara que sigui més específic que la definició en català, continua sent una definició molt vaga que no ajuda a determinar si a una persona de 30 anys la podem anomenar jove o no.

Pel que fa a l'opinió dels experts, sí que es pot trobar més especificat el que es considera joves, per molt que hi ha diversitat d'opinions. A continuació es presenta una taula amb les visions dels diferents especialistes:

Font	Edat d'inici	Edat final
(Baena, 2015)	12	30
(Baena, Bosh i Ruiz, 2018)	12	25
(Diputació de Barcelona, 2015)	12	30
(Sánchez, 2013)	13	18

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

(Portell, 2018)	10	25
(Baena, 2017)	10	20
(Mañà, comunicació personal, 8 de novembre de 2018)	12	18
(Bondia, comunicació personal 29 de novembre de 2018)	12	30
(Baena, comunicació personal, 16 de novembre de 2018)	10	
(Ruiz, comunicació personal, 23 de novembre de 2018)	12	25
(Rodríguez i Rosales, comunicació personal, 17 d'octubre de 2018)	14	24
(Fenoll, comunicació personal, 28 de novembre de 2018)	12	30
(Broll, comunicació personal, 3 de desembre de 2018)	14	24

Taula 7. Edats en les que es considera que un és jove segons especialistes.

Tal com es pot observar, on hi ha menys divergència és en l'edat d'inici, on 7 dels 12 especialistes opinen que és als 12 anys. En molts casos el motiu pel qual es deia que era els 12 era perquè es tractava del principi de l'ESO. En canvi, el motiu pel qual Rodríguez i Rosales (comunicació personal, 17 d'octubre de 2018) i Broll (comunicació personal, 3 de desembre de 2018) indiquen que és a partir dels 14 és perquè és com ho estableix el servei català de biblioteques per un motiu pràctic: el dret de protecció de dades. Fins als 14 és necessari que el full el firmi el pare o tutor, però a partir dels 14 ja el pot firmar el jove mateix.

On es pot observar que no hi ha cap mena d'unanimitat és en l'edat en la qual es deixa de considerar que una persona és jove. El nombre més repetit és 30, però amb un percentatge baix, 4 de 12. Però la resta de nombres es repeteixen en encara menor mesura. Aquí hi torna

a haver mencionat a l'educació, ja que els especialistes que indiquen que la joventut acaba als 24 o 25 anys ho diuen perquè consideren que és llavors quan s'acaba la carrera universitària i es comença a treballar. En el cas dels especialistes que indiquen que una persona es deixa de considerar jove als 18 ho fan perquè entenen que a partir de la majoria d'edat legal hom ja és adult i deixa de ser jove. Finalment, destacar que Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018) no estableix l'edat en la qual acaba la joventut, i és que considera que és massa subjectiu per establir un número exacte. De fet es veu com en altres articles que ha escrit ella estableix diferents edats.

Per tal de definir la joventut, els experts no només mencionaven les edats, sinó que molt sovint també definien les etapes en la que estava estructurada. La principal divisió s'estableix segons les etapes educatives, per tant, des del punt de vista català la divisió que estableix Baena, Bosch i Ruiz, (2018) és:

- Adolescència inicial: De 12 a 14 anys. L'etapa de l'ESO
- Adolescència mitjana: De 15 a 17 anys. L'etapa del Batxillerat.
- Adolescència tardana: De 17 a 25 anys. L'etapa universitària

Una altra divisió semblant a l'anterior que estableix Baena, (2015, 2017, comunicació personal, 16 de novembre de 2018) és la basada en terminologia i context angloamericà:

- *Tween* (o *preteen*): 10-12.
- *Teen* (o *teenager*): 13-17
- *Young adult*: 18-25

Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018) considera d'importància el fet d'incloure també els *tweens* dins del grup de joves, ja que és just en aquesta edat en la qual comença la desafecció per la lectura i per tant és on cal fer una incisió important des de les biblioteques.

Finalment, pel que fa a etapes, cal fer menció al concepte "generació". Una generació és aquell grup de persones que comparteixen com a símil vivències i records, com per exemple, determinats jocs de la infància, sèries de televisió o modes característiques d'uns anys en concret. Un concepte de generació seria la dels *Baby Boomers*. Però les

relacionades amb els joves són la generació *Millenial* i la *Generació Z*. El problema és que hi ha discrepàncies amb les dates concretes del naixement que corresponen a aquesta generació. Tanmateix, la tendència generalitzada és la de definir:

- *Millenials*: Inici dels 1980 al 2000
- *Generació Z*: Des del 2000

2.1. Edats en les que es centrarà el treball

Tenint en compte la informació presentada en el darrer apartat, i havent reflexionat al respecte, es decideix establir que les edats en les quals se centrarà aquest projecte serà dels 12 als 25, amb especial èmfasi a l'etapa de l'adolescència (dels 12 als 17).

Això sí, també es contemplarà els preadolescents (de 10 a 12) com a element d'estudi, ja que el desenvolupament lector i la relació amb la biblioteca aquestes edats afecta directament a la seva relació un cop són adolescents.

Encara que la franja dels 25 als 30 per alguns autors també forma part d'aquest col·lectiu, ja que cada cop la societat avança de forma que cada cop es tardi més a deixar enrere la joventut, no serà objecte específic d'estudi.

2.2. Perspectiva pedagògica

Fins al segle XIX no es comença a parlar de l'adolescència com una etapa amb peculiaritats pròpies. Abans de la infància es passava directament a l'edat adulta. Però ara actualment per poder conèixer que és un jove cal tenir present les teories en la psicologia del desenvolupament (Triadó i Ferrer, 1993):

Segons Piaget, principal representant de la teoria cognitiva²², l'adolescent inicia l'estadi de les "operacions formals":

- adquireixen la capacitat creixent de realitzar operacions deslligades de l'acció, implica la realització de manipulacions mentals d'idees o proposicions abstractes.
- desenvolupament del caràcter hipotètic-deductiu. Capacitat de formular i elaborar hipòtesi i explicacions

Les teories socioculturals, amb Vigotski i Bruner com a representants, consideren que el desenvolupament/aprenentatge/cultura i educació es troben estretament vinculats. L'adolescent viu un procés de construcció que s'origina a través de les relacions amb l'altre i és un procés mediatitzat per l'ús d'instruments i en especial pel llenguatge. Bruner considera que la manera més efectiva de retenir aquesta adquisició de coneixements és l'anomenat aprenentatge per descobriment, de manera que es pugui copsar el nou coneixement d'una forma pròpia i autònoma.

Erikson, psicòleg representant de la teoria psicosocial, explica les etapes del desenvolupament humà descrites com a crisis existencials. Segons la seva teoria l'adolescent ha de consolidar la seva identitat. Superada aquesta etapa es formen les primeres relacions perdurables que donaran lloc a una nova família (des dels 19 anys).

Albert Bandura, un psicòleg famós per la seva teoria de l'aprenentatge social, que es basa en la constatació que gran part de la conducta humana, inclosa la relacionada amb l'aprenentatge, es modela segons les persones del seu entorn. Aquestes persones projecten una imatge sobre la mateixa eficàcia, que repercuteix en l'autoestima del subjecte i posteriorment en la seva habilitat realitzant tasques; si es treballa el reforç positiu i l'exemple dels iguals, l'individu millora el seu autoconcepte en aquella feina concreta i tendeix a realitzar-la millor.

Bueno, neurocientífic, considera que l'adolescència és una etapa de creixement, maduració, canvi i descoberta interior i exterior. Durant l'adolescència el cervell continua fent

---

²²Teoria que estudia els processos de desenvolupament del coneixement

moltíssimes connexions noves. El cervell adolescent busca situar-se en el món, trobar el seu lloc a la societat, encaixar-hi de la millor manera possible, i aquesta és una de les funcions de l'ètica (per això cal oferir-los elements de reflexió i facilitar les estones adequades per fer-ho). Les emocions són l'element multiplicador de l'equació de l'aprenentatge. La maduració del control emocional comporta el desig dels adolescents de trencar els límits establerts i de saltar-se les normes (Bueno, 2017).

3. Problemàtica dels joves

“Nuestra juventud gusta del lujo y es mal educada, no hace caso a las autoridades y no tiene el menor respeto por los de mayor edad. Nuestros hijos hoy son unos verdaderos tiranos. No se ponen en pie cuando entra una persona anciana. Responden a sus padres y son simplemente malos”
- Sòcrates

A l'anterior apartat ja s'ha establert que els joves són aquelles persones de 12 a 25 anys, i s'han presentat les seves característiques principals des del punt de vista de la pedagogia. Tanmateix, per tal de poder analitzar en profunditat la seva relació amb la lectura i les biblioteques, a continuació presento un seguit de característiques que afecten en el seu apropament a la lectura i a les biblioteques.

1. No els hi agrada que els tractin com a infants o adults

Un dels problemes d'aquesta etapa de la vida és que tal com indica Ruiz (2017) es vista com una etapa passatgera. I justament una de les característiques dels joves és el fet que “solen rebutjar tot allò que pertany al seu món d'infants, senten un amor-odi pel món dels adults al qual volen pertànyer, però del que necessiten allunyar-se per tal de no ser com els pares” (Ruiz, 2017).

2. Han nascut entre pantalles

El terme *nadiu digital* vol dir aquell que havent nascut després del 1990, forma part de la primera generació que ha crescut en un entorn tecnològic i digital normalitzat.²³ Tenint en compte això, podem observar que (excloent les persones de 30 anys) tots els joves són nadius digitals. Tal com indica Cassany (2011) els

---

²³ Enciclopèdia.cat. (n.d.). *Nadiu digital*. <<https://www.enciclopedia.cat/EC-GEC-0521713.xml>>

adolescents fan molt ús d'Internet, especialment per activitats socials i d'oci, i aquest temps no para d'augmentar. A més és molt important el mòbil, que l'entenen com a plataforma de consum de continguts en les estones lliures (Fundación Germán Sánchez Ruipérez, 2019). Aquest fet afecta la seva forma de relacionar-se amb la informació i tal com senyalen Cassany (2011) i Nicholas, Rowlands i Huntington (2007):

- Tenen poca consciència de les seves necessitats d'informació
- Poc temps per llegir de manera completa
- Per fer cerques usen la llengua de parla quotidiana
- Naveguen de manera ingenua
- Tendeixen a interrompre una tasca per passar a una altra i tarden més a complir-les totes
- Practiquen el copiar i enganxar sense respectar la propietat intel·lectual

3. Valoren ser escoltats

Molt sovint els joves es troben amb rebuig per part dels adults, tal com senyala Velásquez (2016): *“A group of toddlers or genealogists will be greeted with smiles and nods, but a group of exuberant teens is likely to get thrown out”*

És per això que el que valoren és el fet que no se'ls prejudgi, sinó que puguin parlar, ser escoltats i que les seves opinions siguin valorades (Travancas, 2014)

4. Cada jove és especial

És important que quan es busca dissenyar serveis per joves s'entengui que no se'ls ha de posar tots en un mateix sac: *“No hi ha una sola joventut, hi ha moltes tipologies de joves, i per tant no és fàcil adreçar-los”* (Meckl, 2019). Entre les diferents edats i entre els diferents joves hi ha moltes diferències d'interessos i de maduresa (Ruiz, comunicació personal, 23 de novembre de 2018)

5. Els amics són molt importants

La joventut és una època de recerca de la identitat (Broll, comunicació personal, 3 de desembre) i per a poder descobrir aquesta identitat els amics són el principal referent. L'opinió d'aquests amics és molt important, això fa que, tal com sentència Portell (2016) els joves seran lectors si ho són els seus amics.

6. La cultura l'associen amb la imposició

En l'estudi de Diputació de Barcelona (2014) aquesta és una de les conclusions en la que arriben els experts. I és que molt sovint la seva visió de la cultura ha estat la d'activitats obligatòries a l'escola: lectures obligatòries, visites al teatre, a museus... Per tant, si no és imposada, no ho entenen com a cultura: els hi agrada la música i anar de concerts, els murals urbans, els videojocs, els còmics, les sèries... no saben veure que aquests també són formes de cultura i que totes estan relacionades entre elles.

3.1. Problemàtiques amb la lectura

Un fenomen generalitzat a tot el món és el del “*bookdropping*”, la pèrdua de lectors a l'adolescència. En l'estudi de l'hàbit lector adolescent de Manresa (2013) es va poder comprovar que al voltant dels 10 anys comencen a disminuir els lectors forts²⁴, la disminució es produeix de manera progressiva però s'acusa a l'etapa de la secundària, a partir dels 13-14 anys. En concret, augmenten els lectors febles²⁵ i disminueixen els lectors forts, mentre els moderats²⁶ es mantenen estables.

A Occident, la lectura està menys influenciada pel lloc on es viu o per la condició racial, ètnica o social de l'individu que per l'edat i la influència dels mitjans de comunicació i xarxes socials. Per tant, tenint en compte que en l'entorn dels mitjans de comunicació i xarxes socials la lectura no és representada com una activitat atraient, el “*bookdropping*” és una conseqüència previsible.

A més de la influència dels mitjans de comunicació i les xarxes socials, els altres factors que afecten en la seva desafecció per la lectura són les relacions amb els contextos principals en els quals desenvolupen la pràctica lectora: l'escola i la família.

El principal problema de l'experiència lectora des de l'escola són les lectures obligatòries. Tal com apunta Portell (2016) és massa comuna la situació d'obligar a llegir a tots els alumnes la mateixa lectura i després obligar-los a fer exàmens i resums. Això fa que només els títols percebuts com a propis del jove permetin mesurar de manera pertinent l'interès per la lectura. Aquest fet es pot observar també en l'estudi de Diputació de Barcelona (2014) en el que els joves que afirmen que no els hi agrada la lectura són aquells que es limiten a la lectura de les lectures obligatòries imposades des de l'escola.

---

²⁴ Llegeixen més de 10 llibres al curs

²⁵ Llegeixen menys de 5 llibres al curs

²⁶ Llegeixen entre 6 i 9 llibres al curs

Tanmateix és important no demonitzar les lectures obligatòries, ja que en l'estudi de Manresa (2013) es destaca l'enorme dependència que tenen molts joves de la intervenció educativa per tal de llegir textos literaris. Per tant, no és tan fàcil com permetre que cada alumne esculli la seva lectura, ja que tendeixen a la lectura de textos no literaris per damunt de literaris. L'opció que van optar per evitar això a França i al Quebec va ser la de separar les lectures obligatòries en dos: unes que fossin més literàries i s'haguessin d'analitzar més a fons i unes que fossin per plaer. Malauradament no és el cas del nostre entorn, però el que sí que ens podem trobar aquí és amb professors que opten per fer propostes innovadores per fer més interessants i dinàmiques les lectures obligatòries.

Un altre problema de pes en aquest entorn és la falta de biblioteques escolars de qualitat. A l'article 88 de la Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació²⁷ s'indica que "Tots els centres educatius han de disposar d'una biblioteca escolar" però el problema és que no especifiquen com ha de ser aquest espai. Hi ha molt poques d'aquestes biblioteques que tinguin un personal format en Biblioteconomia, la majoria tenen un professor que de tant en tant hi dedica una estona. Però també hi ha moltes que ni tan sols tenen un encarregat que li dediqui el seu temps. De fet, al centre on vaig anar tota la meua escolarització, encara que fos una escola concertada que es venia com una gran escola, la biblioteca era un espai on hi havia uns quants ordinadors i moltes enciclopèdies i diccionaris, sense cap responsable.

Pel que fa a la família, és cert que justament a la joventut és quan cada cop la influència que la família tenia en l'infància es perd en detriment de l'influència dels amics. Tanmateix la Direcció General de Cooperació Cultural (2013) afirma que els joves "llegeixen per suggeriments dels iguals, però també llegeixen si un adult del que es refien els connecta amb allò que està escrit i els fa veure que està relacionat amb les preocupacions de la vida, de la seva vida" (p.4). Per tant, si en l'entorn familiar són lectors freqüents i perceben la lectura com una activitat d'oci els joves se n'hi poden emmirallar. I és que, tal com indica

---

²⁷Llei 12/2009, del 10 de juliol, d'educació. Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, núm. 5422, de 16 de juliol de 2009, pp. 56589 a 56682. <<https://portaldogc.gencat.cat/utillsEADOP/PDF/5422/950599.pdf>>

Anna Broll (comunicació personal, 3 de desembre de 2018) agafes el gust a la lectura quan veus que altres llegeixen i gaudeixen de la lectura.

Tenint en compte això, per tal d'augmentar el nivell i la freqüència lectora dels joves caldria tenir en compte el següent:

1. Des de l'escola: Que les escoles contractin professionals bibliotecaris que s'encarreguin de dinamitzar les lectures obligatòries o si més no que tinguin una relació estreta amb la seva biblioteca de proximitat per tal que els professionals de la biblioteca els assessorin.
2. Des de l'àmbit familiar: Que els adults demostrin com llegeixen, que parlin dels llibres que estan llegint i com els hi estan agradant.

Finalment, per tal d'aportar optimisme a la situació destacar que el "*bookdropping*" en l'adolescència és un fenomen natural i que passa a tot arreu (Baena, comunicació personal, 16 de novembre de 2018) (Mañà, comunicació personal, 8 de novembre de 2018). Per tant, encara que és important reduir-lo al màxim, tampoc cal exasperar-se, ja que probablement molts d'aquests joves reprendran la lectura un cop siguin adults.

3.1.1. Problemàtiques a la literatura juvenil

La literatura juvenil (d'ara en endavant LJ) és la literatura que reflecteix les inquietuds dels joves. Aquesta és la definició que va emprar Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018), però juntament amb Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018), especialista en novel·la juvenil, afirmen que el concepte de literatura juvenil no està molt clar i que no hi ha una definició que permeti discernir clarament quin llibre pot ser definit com novel·la juvenil i quin com a novel·la adulta. La mateixa Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre) fa notar com, si es té amb compte la seva definició, “Frankenstein” o “Cims borrascosos” són novel·la juvenil: una clara inquietud del jove és la recerca de la identitat, inquietud que es reflecteix a “Frankenstein”, o la de les problemàtiques amoroses, com a “Cims Borrascosos”. Recentment, per tal de parlar de novel·les que poden ser tant juvenils com adultes s’ha encunyat el terme novel·les “*crossover*”.

La situació de la literatura juvenil en l'àmbit nacional està marcada per una falta de risc editorial i tendència a seguir les modes (Centelles, 2018). Hi ha una dinàmica molt marcada: després de l'aparició d'una novel·la que hagi estat un èxit, les de darrere s'hi emmirallen i escriuen sobre el mateix. Es pot observar clarament amb el cas de “Harry Potter”, que en el seu moment va fer que hi hagués un *boom* de la novel·la juvenil de fantasia. Més recentment hi ha el cas de “*Divergente*”²⁸, que després d'aquesta hi va haver el que Baena (2016) va anomenar en el seu article com “sobredosi de distòpia”. I és que “les editorials valoren més la quantitat que la qualitat” (Mañà, 2018, p.18), si funciona la distòpia millor publicar molta distòpia que així segur que es vendrà.

Això fa que, tal com afirmen Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018) i Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018), costi trobar novel·la juvenil de qualitat. En concret Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018) està en un grup sobre literatura juvenil en el que sovint es troben amb la situació de que costa fer una selecció de novel·les juvenils de qualitat en l'àmbit nacional. Per tant, sovint acaben optant

---

²⁸ Novel·la situada en un futur distòpic.

per traduccions de novel·les juvenils escrites a Amèrica del Nord, on el context editorial és més favorable. I és que sembla com si a la LJ no se l'hi exigís el mateix nivell de qualitat que a la literatura adulta.

En concret un dels gèneres més afectats per la falta de qualitat en la LJ és la novel·la romàntica. Hi ha molta tendència a representar amors tòxics. Només cal veure “*After*”, una de les darreres novel·les juvenils romàntiques de més èxit, recentment portada al cinema. La novel·la tracta d'una noia que és maltractada psicològicament per la seva parella, a la que ella sempre perdona i amb qui acaben “feliçment” casats.

Una altre problema afegit és el fet que, tal com indica Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018) moltes novel·les semblen pamflets de valors, i és que actualment és l'època editorial dels valors. Això és degut sobretot a què molts escriptors són professors de secundària que utilitzen els llibres per donar lliçons didàctiques. A això se li afegeix que és comuna la pràctica de què les editorials demanin als escriptors llibres per encàrrec sobre temàtiques concretes.

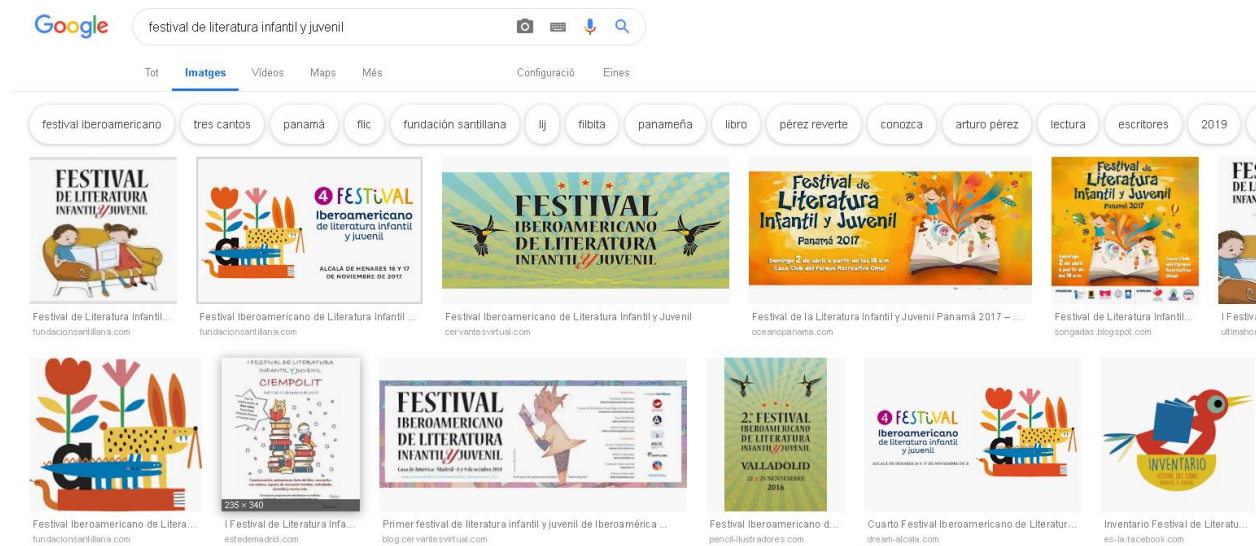
Això fa que, tal com consideren Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018) i Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018), la literatura juvenil estigui mal valorada. Les que també ho consideren són les escriptores de novel·la juvenil que van participar en una taula rodona²⁹, que consideren que quan indiquen que són escriptores de literatura juvenil se les mira com si fossin escriptores de segona classe. I és que dels grans noms de la literatura, excepte honroses excepcions (com J.K.Rowling), no hi ha escriptors de LJ.

Una altra circumstància comuna en el món de la LJ és que a més d'estar mal valorada, també està poc valorada. És usual agrupar la literatura juvenil i l'infantil en un sol pack: literatura infantil i juvenil (d'ara en endavant LIJ), i és encara més usual que en aquest pack

---

²⁹CaixaForum Barcelona. (2018). *Activitats / Taula rodona amb sis joves novel·listes*.
<<https://caixaforum.es/ca/barcelona/fichaactividad?entryId=572644>>

hi hagi predominança absoluta de la literatura infantil respecte la juvenil. Ciuró (2019) va exemplificar aquest fet a través de mostrar la tendència marcada a infantilitzar els cartells de festivals de LIJ. I és que efectivament, és una tendència que pot demostrar amb una cerca ràpida amb el terme “festival de literatura infantil y juvenil” a *Google*.

Imatge 1. Cerca a *Google* del terme “Festival de literatura infantil y juvenil”

Tal com es pot observar tots els cartells tenen un aspecte molt infantil, i es improbable que un jove es sentís còmode anant a un festival amb un cartell com aquest; que tal com s'indica a l'apartat “3. Problemàtica dels joves” als joves no els hi agrada ser relacionats amb els infants.

Aquesta predominança es pot veure també en els articles de Mañà (2016, 2018) que teòricament tracten de LIJ però la LJ només els hi mereix unes poques línies.

Un dels motius d'aquest fet és, tal com indica Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre), que els infants i la literatura infantil són molt més agraïts. En la mateixa estona dedicada a llegir una sola novel·la juvenil es possible llegir molts llibres infantils.

Finalment per acabar amb clau d'optimisme, Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre) afirma que hi ha un ressorgiment d'aquesta literatura. De fet, en el darrer anàlisi

del “Panorama del llibre infantil i juvenil a Catalunya” es diu que “La literatura juvenil està d’enhonorabona, hi ha qualitat” (Portell, 2018, p.46) .

3.2. Problemàtica a les biblioteques

Tal com afirma Manresa (2013) els entorns de socialització de la pràctica lectora són bàsics en la construcció dels hàbits lectors d’infants i joves. Tenint en compte que la biblioteca és un dels majors entorns de socialització de la pràctica lectora, es converteix en un entorn d’importància per al desenvolupament dels joves. A més, és també important la tasca de la biblioteca d’ajudar i assessorar els altres entorns de pràctica lectora dels joves, la casa i l’escola. Tant a l’escola com a casa és fàcil que no tinguin els coneixements de literatura juvenil i de tècniques d’apropament a la lectura que tenen a la biblioteca. És per això que és important que hi hagi bona relació amb aquests entorns i la biblioteca, per tal que aquests puguin delegar certes funcions a la biblioteca.

Tanmateix, la situació dels joves a la biblioteca no és idíl·lica. Un dels problemes més visibles és la manca d’un espai destinat als joves. Fins als 12 anys tenen un espai dedicat exclusivament a ells com a infants, però a partir d’aquí es troben que han d’anar directament a la zona d’adults, on ells no se senten còmodes i on als adults no els agrada que hi siguin. A més, és molt comú que vulguin fer treballs en grup, però en canvi és molt poc comú trobar sales de treballs en grup a les biblioteques. Segons Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre de 2018) això en part es deu al fet que les biblioteques catalanes es van fer a model de les nòrdiques, i com que allà tenen biblioteques escolars molt potents no era tan necessari que hi hagués espais per infants i joves a la biblioteca pública.

Un altre de les problemàtiques a la biblioteca és el fet que molt sovint la biblioteca està plena de joves que no fan altra cosa que estudiar. Bondia (comunicació personal 29 de novembre de 2018) els va definir com a invisibles, ja que si fan ús d’algun servei, és el de

wi-fi però ni préstec de llibres ni cap altre servei o activitat. Broll (comunicació personal, 3 de desembre de 2018) i Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre) indiquen que el fet que les biblioteques s'omplin d'estudiants genera crispació, de fet, abans molt sovint s'expulsava als joves si només anaven a estudiar. I és que ocupen l'espai que podrien utilitzar altres usuaris per consultar el fons i col·lapsen el wi-fi. A més, demanen molt silenci, i a la mínima que hi ha qualsevol soroll normal (un infant plorant, usuaris fent una activitat que potser genera soroll) es queixen.

A més, la gran majoria de joves no saben que els ofereix la biblioteca i la tenen molt estereotipada. En una enquesta que van fer la Biblioteca Sud de Sabadell als joves, van arribar a rebre la resposta que la millor biblioteca és la que no existeix. En el breu període de pràctiques a la biblioteca comarcal de Vic de l'autora, va poder corroborar també aquesta situació: quan va haver d'indicar a uns joves que no poden estar a la sala infantil la seva reacció va ser: "és que ompliu la biblioteca de llibres i a ningú li interessa ja la literatura".

El 2015 la Diputació de Barcelona va dur a terme un estudi per conèixer els usuaris joves i així poder millorar els servei que se'ls hi oferia (Diputació de Barcelona, 2015). En aquest estudi també van poder comprovar que la visió que tenen un de la biblioteca és molt esbiaixada i parcial i tenen un gran desconeixement dels serveis que ofereix. Consideren que:

- La biblioteca no els acompanya
- L'espai és poc adaptat
- L'ambient i el to és acadèmic i seriós
- La relacionen amb cultura i consideren que aquesta és avorrida
- Els continguts són poc adequats
- La comunicació és mínima i poc adaptada
- Gran desconeixement dels serveis

Tenint en compte això es pot veure que una altra problemàtica és la difusió de les biblioteques, que no saben demostrar tot el que són i com poden interessar als joves. Broll (comunicació personal, 3 de desembre), especialista en xarxes socials, indica que la difusió de les biblioteques a través de les xarxes socials és difícil. Tenen el problema que han d'arribar a totes les tipologies d'usuaris, per tant les publicacions no poden ser específiques per atraure un públic concret, i fa que no s'acabi d'atreure cap públic concret. A això se li suma el fet que la xarxa social que fan més ús els joves és *Instagram*, que es tracta d'una xarxa social en la qual hi ha molt poca interacció, cosa que fa que sigui encara més difícil arribar fins a ells.

Finalment indicar la problemàtica principal, la manca de diners, i és que són imprescindibles per tal de dur a terme les accions que puguin canviar aquesta situació. I, tal com indica Broll (comunicació personal, 3 de desembre de 2018) l'Administració és lenta per tant, aconseguir aquests diners es fa difícil.

Tanmateix, Baena (comunicació personal, 16 de novembre) indica que, igual que el "*bookdropping*", l'allunyament dels joves de les biblioteques és comú i natural, de fet posa l'exemple de com ella mateixa va deixar d'anar a la biblioteca quan era jove. I que el que és més important és que sentin còmodes a la biblioteca per tal que sobretot quan siguin més grans hi tornin.

3.2.1. Problemàtica de perfil professional

Per tal de compensar totes les mancances de la biblioteca relacionades amb el jove cal apostar per un dels punts forts de la biblioteca: el personal. És important que aquests els facin sentir integrats i coneguin el fons de literatura juvenil per tal de ser bons prescriptors. Tanmateix, tal com s'observa a Baena, Bosch i Ruiz (2018) molts joves tenen una visió estereotipada del personal bibliotecari i el personal té prejudicis envers els joves.

On es va comprovar aquestes poques ganes de treballar amb joves va ser a la 8a Jornada de Biblioteca Pública i Cohesió Social en les que Meckl (2019) va preguntar a l'auditori de la biblioteca Jaume Fuster, ple fins dalt, a qui li agradava treballar amb joves i van aixecar el braç només quatre o cinc persones. I és que, tal com afirma Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre de 2018) els joves són el públic més difícil, ja que és una època per “rebotar-se” i per tant acaben sent qui la “lien” més. Això fa que, tal com indica Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018), no tothom tingui aptituds per estar amb els joves i entendre el nivell vital en el qual estan. Per tant, tal com Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018), Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018) i Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre de 2018) afirmen, hi ha una tendència marcada en que el personal de la biblioteca a l'hora de tractar amb joves es mogui per estereotips i no tingui en compte que els joves són molt diversos. Una altra tendència en relació al tracte amb els joves per part del personal és el paternalisme, ja que amb la majoria de bibliotecaris hi ha un salt generacional molt marcat.

A això se li ha d'afegir la importància de la tasca prescriptora per part dels bibliotecaris en aquestes edats. Tal com s'ha indicat en l'apartat de “3.1.1. Problemàtiques a la literatura juvenil” hi ha molta literatura juvenil de mala qualitat, és per això que és important que des de la biblioteca se'ls guiï perquè puguin gaudir de lectura de qualitat. Si un lector llegeix sempre el mateix i la biblioteca no fa res, el lector seguirà llegint el mateix i no evolucionarà. Però per fer això és necessari estar al corrent de la situació de la literatura juvenil.

Per tant, tenint en compte això és necessari, per tractar amb joves hi ha d'haver formació i vocació. En canvi és molt comú que el bibliotecari que tracta amb els joves sigui el bibliotecari encarregat de la sala infantil, i el context de la infància i l'adolescència són molt diferents.

És per això que cal reivindicar la importància de definir un perfil professional especialitzat. De fet, l'atenció especial a l'adolescent queda recollida a diverses directrius i recomanacions de les principals entitats bibliotecàries.

Actualment a Catalunya hi ha molt poca diversitat de perfils professionals i cada cop més s'està veient la necessitat de crear-ne nous. En l'estudi de Delmàs i López (2015) sobre perfils professionals es va demostrar que més del 80%, dels 185 bibliotecaris catalans enquestats, afirmaren que cal tenir perfils bibliotecaris més especialitzats.

Hi ha diversos motius pels quals no hi ha un perfil de bibliotecari juvenil definit. Segons (Fenoll, comunicació personal, 28 de novembre) és perquè de fet hi ha molta diversitat de tasques en una biblioteca i per tant es fa difícil classificar en perfils professionals concrets. I és que a part del bibliotecari juvenil hi ha molts altres perfils que s'ha demostrat que serien necessaris en una biblioteca, com el bibliotecari especialitzat en Xarxes Socials, l'especialitzat en educació social... Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018) compara amb Nova York, on sí que hi ha bibliotecari juvenil, afirma que allà totes les tasques en una biblioteca estan molt més definides; fins i tot hi ha una persona que la seva única tasca és ordenar llibres. En canvi, a Catalunya les tasques estan molt més diversificades, sent directora de biblioteca Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018) parla de com, si fa falta, endreça llibres. Finalment s'ha de tenir en compte que cada biblioteca té una realitat diferent i si una biblioteca té poc personal. és difícil que hi hagi molta especialització.

4. Anàlisi de la oferta de serveis des de la biblioteca per a joves

4.1. Pautes

Els principals organismes bibliotecaris en els àmbits internacional i nacional han valorat important de redactar pautes per tal de guiar a les biblioteques interessades a atreure el públic jove.

4.1.1. Internacionals

En l'àmbit internacional el principal organisme en el terreny de la biblioteconomia i la documentació és la “*International Federation of Library Associations*” (IFLA).

El 2002 van publicar les “Directrius de serveis bibliotecaris per a adolescents”. Van ser redactades per la Secció de Biblioteques per a infants i joves de l’IFLA i traduïdes al català per la Teresa Mañà (IFLA, 2002).

Les pautes estan dividides en 5 seccions. La primera secció és la introducció per presentar les pautes i el context dels serveis per a joves, en aquest punt s’indica que la biblioteca ha de “motivar a la lectura per informació i per plaer al llarg de tota la vida”. En la segona secció es defineixen i s’analitzen les necessitats dels joves, a més d’establir com s’han de dissenyar els materials i els serveis per aquest públic. La tercera secció tracta de cooperació. Com establir aliances que puguin servir per arribar als joves. En la quarta secció es planteja com planificar i avaluar aquests serveis, a més també es llisten les

característiques i els coneixements que haurien de tenir el personal que treballa amb ells. Finalment en la darrera secció s'estableix com fer màrqueting d'aquests serveis.

Es tracta d'unes directrius breus, cosa que fa que hi hagi poc aprofundiment en cada un dels apartats. Però sí que estableixen quines són les idees bàsiques i de més rellevància si una biblioteca vol apostar fort per apropar-se al públic jove.

La Secció de Biblioteques per a infants i joves de l'IFLA ha publicat d'altres pautes que no tracten en exclusiva de joves. Només hi ha una altra pauta que estigui relacionada específicament amb els joves: "*Web 2.0 and Library Services for Young Adults: an introduction for librarians*" (IFLA, 2008). Es troba només en anglès i en àrab i es presenten la gran majoria d'eines del Web 2.0 (*blogs, wikis, facebook*). El problema és com que es traca d'unes pautes del 2008 i aquestes eines estan en continua evolució, actualment està molt desfasat, ni tan sols surt *Instagram* com a xarxa social.

Malgrat que aquesta secció de la IFLA només disposi de dues pautes que facin referència als joves és cert que ha redactat i duu a terme accions relacionades amb els joves i les biblioteques.

Mentre que la secció de la IFLA no és exclusiva de joves sinó que és d'infants i joves, la "*American Library Association*" (ALA) sí que té una secció dedicada exclusivament a joves: la "*Young Adults Library Services Association*" (YALSA). La YALSA es va crear el 1957 amb l'objectiu d' "empoderar el personal bibliotecari per tal de poder ajudar a que els joves prosperin"³⁰. De moment han publicat 5 pautes:

1. "*Core Professional Values for Teen Services Profession*" (YALSA, 2015). En aquest document es llisten els 9 valors més importants que ha de tenir el professional que tracta amb adolescents: responsabilitat, col·laboració, compassió,

---

³⁰ YALSA. (2017). *Empowering Library Staff to Help Teens Succeed*.
<http://www.ala.org/yalsa/sites/ala.org.yalsa/files/content/YALSA_infographic2017.pdf>

excel·lència, inclusió, innovació, integritat, deure professional i responsabilitat social.

2. *“Teen Programming Guidelines”* (YALSA, 2015). En aquest document es donen 10 pautes per a programar activitats dirigides a un públic adolescent: Fer que el programa reflecteixi les necessitats i identitats dels adolescents de la comunitat, establir els programes en base a les prioritats de la comunitat i de la biblioteca, facilitar programes guiats per adolescents, desenvolupar programes basats en els interessos dels adolescents que els permetin desenvolupar-se com a persones, desenvolupar aliances comunitàries, fer que els programes tinguin personal suficient, formar els professionals per fer programacions, realitzar els programes en espais que els adolescents es sentin còmodes, desenvolupar normatives apropiades i acollidores per tal que tots els adolescents es sentin còmodes i avaluar amb els adolescents, amb l'evidència i els resultats.
3. *“Teen Services Competencies for Library Staff”* (YALSA, 2010): Document en la que llisten i es defineixen les 9 competències més importants dels bibliotecaris juvenils. Aquestes són: Coneixement del creixement i desenvolupament dels adolescents, capacitat d'interaccionar amb ells, capacitat de crear ambients que els hi permetin aprendre, aprendre de les experiències amb els adolescents, compromís amb els adolescents, compromís amb la comunitat i la família, competència cultural i social, compromís amb l'equitat d'accés, capacitat d'avaluació i formació continuada.
4. *“Teen Space Guidelines”* (YALSA, 2012): En aquest document surten llistats i desenvolupats 9 punts per avaluar si s'està proveint un bon espai físic i virtual pels adolescents. Els primers 7 punts tracten dels espais físics de la biblioteca. Per tenir un bon espai cal: Sol·licitar l'opinió dels adolescents en el disseny i la creació d'espais per ells, oferir un entorn que fomenti el desenvolupament emocional social i intel·lectuals dels adolescents, oferir un entorn que reflecteixi la comunitat en la

que viuen els adolescents, oferir i promoure materials que recolzin les necessitats educacionals i de lleure dels adolescents, assegurar que es regularitzen les edats en les que es pot entrar aquest espai per tal que els adolescents se sentin en un entorn acollidor i segur, proveir mobiliari i tecnologia que sigui adaptable i pràctica.

Les següents tres són pautes per als espais virtuals dedicats a adolescents: garantir que el contingut, l'accés i l'ús sigui flexible i adaptat, garantir que reflecteixi els estàndards de coneixement del segle XXI, proveir recursos digitals que cobreixin les necessitats úniques i específiques dels adolescents.

5. “YALSA’s Public Library Evaluation Tool” (YALSA, 2011): El 2011 la YALSA va desenvolupar aquest document que serveix per avaluar el nivell d’assoliment dels serveis dirigits a adolescents. Es tracta d’una llista de 35 ítems dividits en els següents apartats: Lideratge i professionalitat (5 ítems), coneixement dels adolescents (4), comunicació, màrqueting i difusió (7 ítems), administració (7 ítems), coneixement dels materials (4 ítems), accés a la informació (5 ítems) i serveis (5 ítems). De cada element es dona la informació per tal de poder analitzar a quin nivell està la biblioteca: distingit, expert, bàsic o sota mínim. De cada ítem es donen recursos per tal de poder-lo millorar.

A més d’aquestes 5 pautes bàsiques la YALSA també publica i duu a terme accions relacionades amb la biblioteca i els joves. Destacar “YALSA’s Competencies for Librarians Serving Youth” i “The Future of Library Services for and with teens: A call to action” traduïdes al català per Gisela Ruiz³¹ i Júlia Baena³² respectivament.

---

³¹ Ruiz, G. (2017). *Competències del bibliotecari juvenil: els joves es mereixen el millor*.
<<https://librariesandthecity.wordpress.com/2017/10/08/competencies-del-bibliotecari-juvenil-els-joves-es-mereixen-el-millor/>>

³² Baena, J. (2017). *Adolescents i biblioteques: Qüestionari per guiar l’avaluació i la planificació global*.
<<http://www.bibliotecajuvenil.com/adolescents-i-biblioteques-questionari-per-guiar-lavaluacio-i-la-planificacio-global/>>

Són especialment interessants les pautes establertes per la YALSA, ja que la situació dels joves en el context bibliotecari americà és la millor a escala mundial. Per tant, aquestes pautes serveixen per assolir l'excel·lència.

4.1.2. Estatals

En el context espanyol es troben les “Pautas de servicios bibliotecarios para niños y jóvenes” (Sánchez, 2013) redactades pel “Grupo de Trabajo de Servicios Bibliotecarios para Niños y Jóvenes”, grup format per membres del “Ministerio de Educación, Cultura y Deporte”, les Comunitats Autònomes i la “Federación Española de Municipios y Provincias”.

Es tracta d'un document de 32 pàgines en el que dividit en 6 apartats es troben pautes per als serveis bibliotecaris per a joves i infants. Tal com es pot observar no es tracta d'unes pautes exclusives per a joves, sinó que també s'hi inclouen els infants. Tanmateix les he inclòs per la importància de l'autoria i perquè fan un tractament equitatiu amb infants i joves.

Els 6 apartats són: serveis, col·leccions, espais, personal, programació d'activitats, cooperació bibliotecària i màrqueting. En les darreres pàgines de les pautes es troben les conclusions i un recull de bones pràctiques.

El fet que sigui un recull tan llarg permet que hi hagi un major grau d'aprofundiment, a més és interessant perquè es pot fer comparativa de les pautes establertes per a infants i les establertes per a joves. És interessant perquè en les pautes es tendeix a donar una importància semblant als joves i als infants, cosa que xoca amb la situació actual de les biblioteques, en les que es dona més importància als infants.

En l'àmbit català no hi ha pròpiament unes pautes però sí que s'han fet informes sobre joves i biblioteques.

El més rellevant és el de "Joves i biblioteques: propostes de millora" (Diputació de Barcelona, 2015). Primerament es presenta la situació dels joves i les biblioteques, seguidament es presenten propostes inicials de millora i després propostes de millora en 6 àmbits (serveis, col·lecció, espais, activitats, comunicació i recursos humans), finalment es troben les conclusions i els annexos. És especialment interessant, ja que es tracta d'un document metodològicament impecable i amb un grau molt alt d'aprofundiment. A més també resulta interessant pel fet que s'emmarca en el context català i que les propostes generalment són assumibles.

Malgrat que no sigui cap mena de pauta, crec interessant mencionar l'estudi que es va fer des de la Diputació de Barcelona el 2014: "Actituds i expectatives dels joves vers la biblioteca pública" (Diputació de Barcelona, 2014). El considero interessant pel fet que és un estudi exhaustiu sobre la visió dels joves de la biblioteca pública en l'entorn català. En aquest context, també és interessant l'article de Baena (2017) en el que es presenta una sèrie de recomanacions per dissenyar serveis i activitats per a joves a la biblioteca pública.

Finalment també indicar que en l'àmbit català la Generalitat de Catalunya, responsable de les biblioteques de les províncies de Lleida, Girona i Tarragona, no ha fet cap document que sigui especialment rellevant relacionat amb biblioteques i joves. Exceptuant un recull de literatura juvenil: "#MónJove: recomanacions per a fer lectors adolescents" (Direcció General de Cooperació cultural, 2013). I l'"Estudi de persones no-usuàries de biblioteca" (Generalitat de Catalunya, 2016) en el que s'analitzen els perfils de persones no-usuàries de la biblioteca, entre elles els joves.

4.2. Bones pràctiques

4.2.1. Bones pràctiques internacionals

Hi ha molts països en el que s'ha valorat la importància d'apropar-se als joves des de la biblioteca. Això corrobora que la situació dels joves respecte a l'ús de les biblioteques supera fronteres i és comú en molts països, tot i les identitats culturals i educatives pròpies.

Una experiència a destacar és la de Nova York. Gisela Ruiz hi va fer una estada professional, per conèixer com s'apropaven als joves des de les seves biblioteques. Explica la seva experiència en el seu blog³³ i a l'article de Baena, Bosch i Ruiz (2018) entre d'altres. Indica que Nova York és una ciutat amb molta riquesa cultural i amb realitats socioeconòmiques diferents. Tenen tres sistemes bibliotecaris diferents i moltes de les seves biblioteques ofereixen espais propis per als joves. En destaca quatre casos amb apropaments innovadors:

- *Pelham Parkway-Van Nest Library (New York Public Library)*: En aquest cas els bibliotecaris juvenils a través d'infografies i *escape rooms* literàries busquen apropar la literatura clàssica als joves.
- *Library for Teens at Far Rockaway*: Es tracta d'un espai dedicat exclusivament a joves en una zona molt marginal, amb molta criminalitat i pocs recursos econòmics. El bibliotecari per tal d'aconseguir recursos per als joves implica agents de la seva comunitat i a través de conèixer molt bé les necessitats dels seus usuaris desenvolupa activitats que els puguin ajudar en el seu futur.
- *Hamilton Grange Library (New York Public Library)*: Les normes de la biblioteca han estat pactades pels usuaris i la bibliotecària treballa per fomentar el respecte mutu.

---

³³Ruiz, G. (n.d.). *Libraries & The City*. <<https://librariesandthecity.wordpress.com/>>

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

- *53rd Street Library (New York Public Library)*: Sent aquesta una biblioteca en un barri benestant els bibliotecaris s'han adaptat per ajudar-los en el que més preocupa als joves de l'entorn: els exàmens. Per això els bibliotecaris s'han format en els coneixements necessaris per a aquests exàmens i els poden ajudar.

En les darreres Jornades de Biblioteca Pública i Cohesió Social centrades en la participació dels joves a les biblioteques, les conferències del matí van estar relacionades amb bones pràctiques en el context internacional. Van convidar a:

- Raphaëlle Bats, de l'*École nationale supérieure des sciences de l'information et des bibliothèques* de Lió (França).
- Astrid Meckl, formadora, procedent de les Biblioteques Municipals de Munich.
- Per Berg, coordinador de la Biblioteca infantil juvenil Punkt127 d'Estocolm (Suècia).
- Maria Björn, escriptora de LIJ i bibliotecària d'una escola de Växjö (Suècia).
- Nahide Arabadji, bibliotecària del centre cultural "*Det Fria Ordets Hus*".

Raphaëlle Bats va parlar de la importància de la participació ciutadana en una societat democràtica i va presentar un seguit de bones pràctiques que es duen a terme a França:

- Va exposar el cas del "club dels vius d'or". Una activitat que es duu a terme a la biblioteca de Lió i que consisteix en un club en el qual els joves llegeixen un llibre i després creen un producte documental sobre el llibre per tal d'atraure a altres joves a llegir-lo. A més, amb aquest producte documental van participar en un festival cultural de Lió.
- També va exposar el cas d'una biblioteca d'un poble a prop de París que van fer un debat sobre la democràcia i després una artista va compondre cançons sobre el que havien parlat.

- Finalment una altra bona pràctica és la d'un taller en el qual uns joves es dedicaven a descriure fotografies de la “França desconeguda” (la França pobre i marginal) a invidents.

Astrid Meck, procedent de Munich, va fer la seva xerrada: “Adolescents i adults joves: un al·legat per un aparentment difícil grup objectiu”. En aquesta intervenció va destacar dos casos de bones pràctiques:

- Conferències escolars municipals que van organitzar els joves i que les van dur a terme a les biblioteques
- Un festival de joves organitzat per joves que es va dur a terme a les biblioteques i on van anar *youtubers* famosos.

Berg, procedent d'Estocolm, va presentar el seu projecte de la biblioteca infantil i juvenil Punkt127. D'aquest projecte, destacar que ha triomfat perquè es van esforçar a escoltar als joves per tal de fer una biblioteca a la seva mida i dels seus gustos.

Maria Björn, que va exposar la seva tasca com a bibliotecària escolar i com a escriptora de LIJ. En concret destacar la tasca que fa d'ensenyar cultura bàsica del país als alumnes immigrants per tal que puguin integrar-se més fàcilment a la societat sueca.

Nahide Arabadji de Växjö (Suècia), del centre cultural *Det Fria Ordets Hus* (La casa de la paraula lliure). Va parlar del projecte d'aquest centre cultural, que està enfocat a introduir els joves en risc d'exclusió social en un context cultural.

4.2.2. Context estatal

Malgrat es desenvolupa més extensament l'apartat de bones pràctiques en el context català, ja que es tracta de l'entorn més proper, és important destacar el cas en l'àmbit estatal de la “Biblioteca para Jóvenes Cubit”³⁴. I és que es tracta d'una biblioteca pública especialitzada en joves amb una important selecció bibliogràfica per a joves i amb la incorporació de serveis propis de xarxes socials. És un projecte de l'Ajuntament de Zaragoza en col·laboració amb la “Fundació Bertelsmann” i la “Caja de Ahorros de la Inmaculada”. Es defineixen com el primer referent nacional de biblioteca per a joves. Està dividida en dos espais, un cub de cristall (que dóna el nom a la biblioteca) i la “Torre de Llibres”.

L'únic punt feble és que no hi ha una sala per a l'estudi, cosa que en el web de la biblioteca els usuaris critiquen fortament.

4.2.3. Context català

Malgrat que el sistema bibliotecari català no pugui ser considerat pioner en les seves accions adreçades al públic jove, sí que hi ha certes biblioteques que han dut a terme accions interessants, amb els recursos disponibles. A continuació exposo 5 de les més rellevants.

Una de les biblioteques amb una voluntat més clara d'arribar als joves és la biblioteca de Blanes. Aquesta biblioteca, quan el 2013 es van trobar amb la situació que podien ampliar la biblioteca i incloure una sala més, van tenir clar que aquesta seria una sala juvenil. Des de la biblioteca tenien clar que als joves no els agrada que els diguin que han de fer, per tant la secció juvenil és autogestionada pels mateixos joves. En aquest espai també es fan activitats pels joves i és interessant una activitat que van fer de jocs de taula. No és que es tracti d'una activitat innovadora però els va servir per adonar-se que als joves els agrada

---

³⁴ Ayuntamiento de Zaragoza. (n.d.). *Biblioteca para Jóvenes Cubit*.
<<https://www.zaragoza.es/sede/servicio/equipamiento/4946>>

molt jugar i guanyar als adults, i és que primerament l'activitat de jocs de taula era només entre joves i tenia poc èxit, però quan es va fer per a joves i grans va començar a augmentar la participació. A més, li donen molta importància a les visites escolars, i en dos cursos escolars van fer 22 visites i van passar 433 alumnes. Finalment destacar que van guanyar el premi Teresa Rovira i Comas a la innovació a les biblioteques públiques.

Un altre cas d'un espai jove al territori, és el de la biblioteca d'Esparraguera. Aquesta biblioteca va apostar molt fortament per un espai juvenil. Tal com s'exposa a Baena (2016) en aquest cas van esforçar-se clarament a crear un espai adaptat a les necessitats dels joves, ja que:

- Està aïllat físicament i acústicament, però amb porta de vidre perquè els bibliotecaris ho puguin supervisar
- Té una bona mida
- Està pintat amb colors diversos: negres i vermells
- El mobiliari té rodes per tal que sigui un espai polivalent
- Hi ha una zona de lectura informal
- Hi ha pantalla amb projector, altaveus de sala i focus de llum direccionals
- Hi ha una gran quantitat de taules i cadires per fer treballs en grup

Una bona pràctica relacionada amb els joves que destaca per la seva innovació va ser la de la *escape room* a les biblioteques de Badalona. Juntament amb la Fundació de la Fura dels Baus els joves van dissenyar una *escape room* que es duia a terme dins de les biblioteques. Per aquesta activitat la Fundació de la Fura dels Baus va dissenyar una app gratuïta que permetia als joves interaccionar amb el mòbil mentre duïen a terme la *escape room*. Van arribar a la conclusió que el mòbil és una eina que els joves utilitzen habitualment i que pot ser una porta d'accés a la cultura. En el disseny de la *escape room* els joves duïen a terme una feina multidisciplinària: resolució d'enigmes, narrativa, performance...i per tant podien aprendre molt. Un cop més es tracta d'una activitat, amb ajudes, però autogestionada pels joves que dota a la biblioteca de dinamisme i li dona visibilitat.

Biblioteques i joves: Anàlisi de la situació i propostes de millora

L'única biblioteca del territori català que incorpora el terme juvenil en el seu nom és la Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa, de Parets del Vallès. Tanmateix passa el que sovint passa quan infantil i juvenil van de la mà, i és que hi ha una certa tendència a infantilitzar. A continuació mostro el disseny del seu web:

Imatge 2. Web de la biblioteca infantil i juvenil Can Butjosa³⁵

Tal com es pot observar per tant, hi ha predominança d'una imatge infantil. Aquesta tendència també es veu en les activitats, on la gran majoria són o hores del conte o jocs de falda (que tot i que no s'especifica, no semblen massa dirigits a joves). Tanmateix considerava important incloure-la pel fet que es tracta de l'única del territori que té el terme *juvenil* en el nom.

Finalment destacar el projecte de la Diputació de Barcelona: De Bat a Bat. Es tracta d'un projecte en el qual es duen a terme clubs de debat a través de la lectura d'àlbums il·lustrats. Les biblioteques que s'inscriuen estan dos anys en el projecte que s'estructuren en: 3 debats per trimestre el primer any i 2 el segon. En el cas que la biblioteca els agradi es pot

³⁵Parets del Vallès (s.n.). *Biblioteca Can Butjosa*. <<http://bibut.parets.org/catala/main.htm>>

continuar en el projecte. La idea és apropar la lectura de forma que no ho sentin com una obligació i fer-los reflexionar sobre temes importants, per exemple, el primer BAT tracta sobre la guerra. A més d'atreure els joves a la biblioteca, tal com afirmen Rodríguez i Rosales (comunicació personal, 17 d'octubre de 2018) és una forma que els bibliotecaris s'acostumin a treballar amb joves i a saber tractar-los.

4.2.3.1. Context de Barcelona

A la xarxa de Biblioteques municipals de Barcelona cal destacar també altres casos de bones pràctiques dirigides al públic jove.

Primer de tot és important destacar els tres casos de biblioteques beneficiades pel Pla de barris, iniciativa de l'Ajuntament de Barcelona per dotar de recursos els barris més desfavorits.

Una de les experiències més interessants en matèria de joves i biblioteques és el cas de la Biblioteca Zona Nord. Aquesta biblioteca, que dóna servei als barris de Vallbona, Torre Baró i Ciutat Meridiana, disposa d'una *Zona Gaming*, o sigui una zona de videojocs. El pla de barris de la zona gira al voltant de 5 eixos, sent un d'aquests eixos els joves. En aquesta zona *Gaming* entenen el videojoc en clau social, entenent els videojocs com a “dispositius mitjançant els quals es pot generar processos de socialització, aprenentatge i experimentació” (Ajuntament de Barcelona, n.d). No només es tracta d'un espai on els joves poden jugar a videojocs, sinó que també és un espai on en poden crear i on es duen a terme festivals comunitaris.

És també interessant l'apropament del joves de la Biblioteca Bon Pastor. En el cas d'aquesta biblioteca, el Pla de barris els va servir sobretot per enfortir vincles amb altres agents de la comunitat. A partir d'aquest vincle s'ha treballat molt cooperativament per tal

d'afrontar conjuntament els problemes amb els quals es troben els joves del barri. S'han promocionat com la referència pels joves a l'hora de buscar informació, i és que cal que els joves facin decisions informades. Per tant, quan van identificar que el consum de cànnabis es donava cada cop més en joves de menys edat, van parlar amb les escoles i van organitzar una assemblea en la qual van anar molts agents de la comunitat relacionada amb els joves. Van anar als instituts a convèncer fent molt teatre, perquè anessin a una xerrada sobre tòxics, i aquesta xerrada va triomfar.

Finalment la darrera bona pràctica que es va poder dur a terme gràcies al Pla de barris és la de la Biblioteca de Trinitat Vella. En aquest cas la biblioteca es va centrar a dur a terme accions per a crear vincles amb els joves. Van fer un projecte de construcció col·lectiva de la memòria de lluita social del barri on també van participar joves; van dur a terme càpsules formatives amb temes d'interès pels joves, com seria el cas de les *fake news*; tallers mitjançant el mòbil... Però el que resulta més interessant i sorprenent és el cas del taller de *twerk* que es va fer a la biblioteca. El *twerk* és una forma de ballar amb moviments pèlvics, molt de moda entre els joves actualment. Per tant, es tractava d'un taller que atreia clarament als joves, a més, en aquestes sessions també s'aprofitava per parlar de temes de feminisme i d'empoderament femení, de fet el grup es deia: "Les indomables" amb el subtítol de: "els nostres cossos, les nostres danses"

Més enllà del Pla de barris també hi ha altres biblioteques que duen a terme bones pràctiques relacionades amb els joves.

Un clar exemple és el de la Montserrat Abelló, inaugurada el 26 de gener de 2018, la més nova de la xarxa. És la Biblioteca central del districte de Les Corts. Sent de nova creació, a l'hora de dissenyar-la ja van comptar amb un espai per joves. Aquest està situat en l'altell, de pas entre el pis de dalt dedicat més aviat a adults i la planta baixa, que és on hi ha el vestíbul i la zona infantil. Per tant tal com la joventut està entre les etapes de la infantesa i l'edat adulta, aquest espai també. Tanmateix destacar que com que es tracta d'un espai, que

a diferència de l'espai infantil, no està aïllat acústicament de la resta de la biblioteca, els joves no poden tenir la llibertat de fer treballs en grup i/o socialitzar.

Altres bones pràctiques seria el concurs de *booktubers*, els *youtubers* que recomanen llibres; el *tag* de joves del Blog de les biblioteques de Barcelona³⁶, on recomanen LJ interessant; o el concurs que va fer el famós grup Coldplay, que va amagar entrades per al seu concert a la biblioteca Sant Pau- Santa Creu (entre d'altres del món).

---

³⁶Biblioteques de Barcelona. (n.d.). *El bloc de Biblioteques de Barcelona*. <<http://bibarnabloc.cat/>>

5. Punts clau per apropar-se als joves des de la biblioteca

“Des de fa molt de temps, els joves constitueixen un repte per a les biblioteques. Són un dels col·lectius que menys llegeix per plaer i prefereixen fer altres activitats en el seu temps lliure.”

- Direcció General de Cooperació Cultural

S'ha argumentat en el treball que efectivament els joves són un públic difícil, però no impossible. A continuació exposo els ítems principals, agrupats en 5 àmbits, per apropar-se als joves des de la biblioteca.

- Espai propi: Es tracta d'un servei que molt poques biblioteques ofereixen.
  - Aquest espai l'han de sentir com un entorn segur. És important que la biblioteca sigui un espai en què tothom s'hi senti segur, però és especialment important en el cas dels joves. Es tracta d'una edat en el que hi ha una recerca de la identitat i que l'opinió dels altres afecta molt, per això és important que a la biblioteca no se'ls jutgi per ser com siguin.
  - És molt important que s'adapti a les necessitats dels joves de l'entorn. Si és una biblioteca d'un entorn benestant, potser no és tan important que tingui ordinadors de sobretaula com endolls on els joves puguin posar el portàtil. Si és un entorn amb una comunitat musical molt important, seria interessant que incorporés alguna sala insonoritzada perquè els joves poguessin assajar...

- No cal que sigui on hi ha la literatura juvenil. Aquesta també pot estar barrejada amb la literatura de la secció d'adults, d'aquesta forma no s'obliga als adults que els hi interessa la novel·la juvenil hagin d'anar a una secció per a joves i que per tant es cohibeixin. A més d'aquesta forma també és més fàcil que algun jove se senti atret per novel·les de la secció d'adults i així diversifiqui la seva lectura.
- Finalment, com que existeix la possibilitat que per motius econòmics o de limitacions de l'edifici de la biblioteca, no sigui possible de fer una sala per joves, el que sí que es pot fer és potenciar els espais de socialització dels entorns de la biblioteca. Els joves molt sovint fan ús dels espais exteriors de la biblioteca per a la socialització, i podria ser en aquells espais on es duguessin a terme accions per apropar-se als joves.
- Cooperació: Segons Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018) el director ha de passar el temps mínim al despatx. És important treballar amb l'entorn.
  - És important col·laborar amb tots els agents relacionats amb els joves: instituts, punts joves, associacions juvenils... És important que entenguin que la biblioteca és un agent més per a millorar la vida dels joves.
  - Per tal d'assolir aquesta cooperació és important entendre que la biblioteca s'ha d'adaptar a la realitat d'aquestes institucions. És un clar exemple l'institut, els professors estan molt ocupats i no és possible reunir-se amb ells en horari de classes, per tant la biblioteca s'ha d'adaptar a l'horari que vagi bé als professors.
  - El fet de cooperar i que els joves puguin veure la biblioteca present en el seu entorn és la millor forma de difusió. Sent una edat en la qual els amics són

molt importants, si la biblioteca s'apropa a un jove a través d'alguna d'aquestes institucions, és fàcil que uns quants més el segueixin.

- Participació: Tal com ja s'ha indicat en el punt “3. Problemàtica dels joves” als joves els agrada ser escoltats i que la seva veu sigui valorada. Cal demostrar que a la biblioteca sempre se'ls escoltarà i se'ls valorarà la seva veu. A més, és la millor manera de saber exactament que volen i per tant dissenyar les activitats, els espais i la col·lecció a mida de les seves necessitats i desitjos. I és que tal com afirma Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre de 2018) si el disseny es fa només als despatxos, té tots els números de fracassar.
  - En el context de la participació, pot ser especialment interessant pactar unes pautes amb els joves. Tot i que als joves els agrada saltar-se les normes si aquestes són justes i per facilitar la convivència també els donen seguretat.
- Col·lecció: Els joves saben valorar la literatura de qualitat i és només la qualitat literària el que els fa tornar lectors. És per això que és important que la biblioteca tingui una bona col·lecció.
  - Cal que la literatura juvenil estigui inclosa en les polítiques de desenvolupament de col·leccions. La selecció ha de ser acurada i l'actualització constant. S'ha de prioritzar la qualitat sobre la quantitat.
  - La biblioteca s'ha d'adaptar a les pràctiques lectores dels joves. Si els joves de l'entorn llegeixen en tauletes, s'hauria d'oferir un servei de préstec de *e-readers*.
- Personal: Es tracta de l'àmbit amb més importància. No és possible dissenyar un espai adaptat a les necessitats dels joves si els bibliotecaris no se n'encarreguen, no es pot col·laborar amb altres institucions si no hi ha la voluntat d'un bibliotecari

darrere, no es poden organitzar processos de participació dels joves sense un bibliotecari que ho organitzi, ni tenir una col·lecció de qualitat si un bibliotecari no hi posa els coneixements. I és que el personal són els responsables de l'ítem més important per apropar-se als joves, la creació de:

VINCLES

Un jove pot anar a la biblioteca encara que no tingui espai propi, encara que la biblioteca no hagi anat a l'institut, encara que no hagi format part de cap procés de participació o la col·lecció no sigui de la més gran qualitat. Però si el jove no sent cap mena de vincle amb la biblioteca és molt improbable que hi vagi. En l'article de Baena, Bosch i Ruiz (2018) s'hi inclou un decàleg que ha de seguir el bon bibliotecari juvenil:

1. “Compartiu per conèixer”ls
2. Sigueu la canya (sigueu flexibles)
3. Tingueu SWAG (entengueu-los)
4. Reclameu espai propi per als joves
5. Construïu la col·lecció amb ells
6. Motiveu-vos i persevereu
7. Moveu-vos i teixiu complexitats amb altres professionals
8. Escolteu-los i dissenyeu serveis i activitats amb ells
9. Deselitizeu-vos
10. Creeu el vincle i alimenteu-lo”

Tal com es pot observar, en molts dels punts plantejats es menciona l'espai “Reclameu espai propi per als joves”, la col·laboració “Moveu-vos i teixiu complexitats amb altres professionals”, la participació “escolteu-los i dissenyeu serveis i activitats amb ells” i la col·lecció “construïu la col·lecció amb ells”. Per

tant demostrant que efectivament el bibliotecari és la peça clau per apropar-se als joves.

Hi ha punts específics i d'altres ítems que no surten que voldria destacar per la seva importància:

- Una màxima que tot bibliotecari ha de tenir clar és que “*information equals with power*”. És per això que és molt important conèixer als joves. Per molt que aquesta sigui una tasca difícil, ja que els joves canvien molt, és bàsica per tal de poder oferir un servei de qualitat als joves. Sobretot cal tenir clar que són diferents dels infants i que entre ells hi ha moltes diferències. Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre de 2018) posa l'exemple de com va dur a terme una activitat relacionada amb Harry Potter on es van apuntar joves de 14 a 23, i com els més grans es van acabar sentint fora de lloc i van marxar.
- Una de les tasques de més importància dels bibliotecaris és la de prescriptor. És bàsica la tasca d'acompanyament lector per part del personal de la biblioteca amb els joves per tal que aquests puguin evolucionar com a lectors, diversificar lectures, i al cap i a la fi puguin valorar la lectura.
- Per tal de conèixer els joves i poder prescriure correctament és molt important estar en formació continuada. Per formar-se el que és més important és que sempre estiguin llegint, no només informació sobre joves sinó també literatura per a joves.
- Entendre que encara que efectivament és comú que els joves generin conflictes a les biblioteques, no s'ha de defugir els joves per tal d'evitar aquests conflictes, sinó que s'ha d'aprendre a gestionar-los. Sobretot, la

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

millor forma és escoltant els joves per saber que passa. I si és necessari i es veu que el conflicte ve del barri, s'ha de sortir de la biblioteca per resoldre'l.

A més de tots aquests ítems també cal tenir en compte dos factors. El primer és que és de vital importància demostrar a l'Administració la importància de dur a terme accions per apropar-se als joves. I és que si l'Administració no hi posa de la seva part, és difícil de poder dur a terme accions potents sense recursos. També destacar que cal concentrar esforços per apropar-se als *tweens*, els preadolescents, ja que és aquest el moment en el qual comencen a abandonar la biblioteca i la lectura.

5.1. Proposta d'activitat

D'acord amb tots els factors que afecten els joves i la seva relació amb la lectura i les biblioteques exposats al llarg del treball, a continuació faig una proposta d'activitat dirigida als joves:

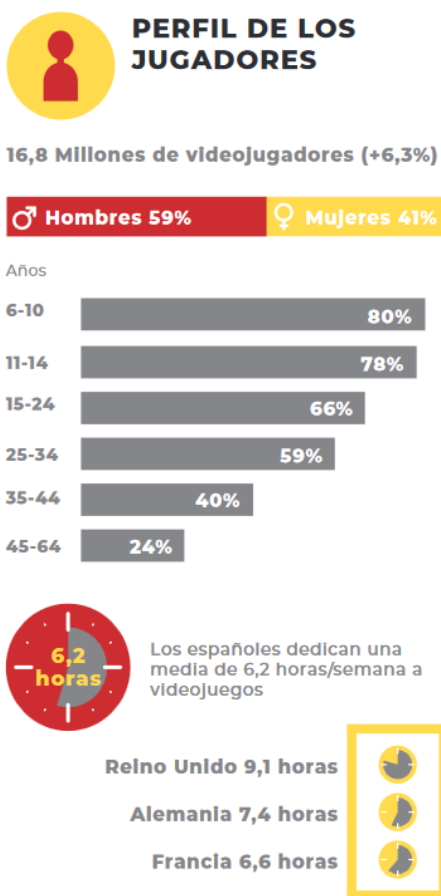
Un club de videojocs.

5.1.1. Justificació de l'activitat

Segons dades del 2018 de l' "Asociación Española de Videojuegos" el videojoc és àmpliament la primera opció d'oci audiovisual en l'àmbit estatal, per damunt del cinema i de la música (AEVI. Asociación Española de Videojuegos, 2018).

Justament les franges d'edat en les que hi ha més jugadors és a la infància i a la joventut. Ja que el 80% dels infants de 6 a 10 anys són videojugadors, 78% els d'11 a 14 i 66% els de 15 a 25. A més de ser una activitat a la qual dediquen molt de temps: una mitjana de 6,2 hores a la setmana, menor que en altres països però igualment molt alta.

A això se li suma que la majoria de jugadors són homes, al contrari que a les biblioteques (Generalitat de Catalunya, 2016)

Imatge 3. Infografia sobre el perfil de jugadors (AEVI. Asociación Española de Videojuegos, 2018, p.29)

Per tant, efectivament els videojocs són una opció que atrau molt els joves. Tot i aixó hi ha un greu problema que envolta als videojocs: la desinformació. És comú el pensament de certs pares de què els videojocs són violents i que no aporten res de bo. I malgrat que la primera part és certa, hi ha molts videojocs violents, tot canvia si els pares s'informen i gestionen correctament l'apropament a aquesta tipologia d'entreteniment dels seus fills. En concret Rio (2017) indica com fins i tot un dels videojocs més violents del mercat, el “*Grand Theft Auto V*” (videojoc en el qual pots atropellar gent, robar... i fins i tot hi ha una part en la qual has de torturar una persona) si el pare juga juntament amb el fill, aquest pot ser un joc molt interessant d'exploració de la ciutat on pots fer paracaigudisme, pots anar pel mar amb un submarí groc, vas a jugar a billar...

En canvi els videojocs poden aportar molts beneficis. Cassany (2011) destaca com mitjançant els videojocs els infants i joves practiquen activitats de lectura i escriptura, que varien segons l'entorn i el context:

- “A la xarxa, amb ordinadors. Entre d’altres llocs i tasques, els jugadors:
  - a) visiten els webs de les empreses comercials per conèixer les novetats que llancen, les imatges de portada del videojoc i les especificacions tècniques de cadascun.
  - b) visiten els fòrums i els webs d’aficionats dels jocs per conèixer les valoracions i els comentaris o per trobar trucs i estratègies per superar passos concrets (amb captures de pantalles, descripcions detallades, exemples d’altres jocs, etc.).
- A la consola:
  - a) llegeixen i interactuen amb els missatges de text (instruccions, icones) incorporats al joc (pantalles, comandaments, auriculars, etc.).
  - b) interactuen amb els discursos multimodals (imatges estàtiques i en moviment, icones, etc.) que incorpora cada videojoc.
- En diversos àmbits presencials (botiga de videojocs, cases particulars):
  - a) llegeixen i comenten les caràtules de les capsas de jocs, amb les imatges i les icones i les especificacions tècniques.
  - b) llegeixen la documentació en paper que incorporen alguns d’aquests productes amb les instruccions per posar-lo en marxa.
  - c) interactuen amb d’altres jugadors amics sobre el joc, mentre tenen l’ordinador o la consola oberta i estan jugant.” (p.74)

Així doncs, des de la biblioteca val la pena no considerar els videojocs com un simple passatemps i aprendre a aprofitar tot allò bo que poden aportar.

Ja el 2006 Fenoll i Lluca (2006) apunten la incorporació dels videojocs com una forma d'innovar des de la biblioteca. I de fet, en l'actualitat ja hi ha biblioteques que ofereixen el servei de préstec de videojocs. Anteriorment en el treball ja s'ha mencionat que la Zona Nord³⁷ n'ofereix, però també hi ha d'altres, com seria el cas de la Biblioteca Francesc Candel³⁸, la Biblioteca Bon Pastor³⁹, la Biblioteca Sagrada Família⁴⁰...

Tot i aixó, cap d'aquestes té un club de videojocs, ja s'ha mencionat que la Biblioteca Zona Nord duu a terme activitats relacionades amb els videojocs, però aquestes són més aviat relacionades amb la creació de videojocs. En canvi, són les biblioteques americanes, les que un cop més aposten per la innovació, i sí que ofereixen clubs de videojocs. Aquest seria el cas de la Biblioteca de l'Institut Maine West a Illinois⁴¹, on el primer dia van venir 60 usuaris en aquest grup. O el de la Biblioteca de Spring Green a Wisconsin⁴², on el bibliotecari juvenil va tenir clar que els videojocs és una forma d'atraure però també d'unir i enfortir vincles amb els joves.

---

³⁷ Ajuntament de Barcelona. (n.d.). *Videojocs a la Biblioteca Zona Nord*.

<http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/ca/noticia/videojocs-a-la-biblioteca-zona-nord_716751>

³⁸ Ajuntament de Barcelona. (n.d.). *Videojocs | Biblioteca Francesc Candel*.

<<http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/bibfrancesccandel/ca/canal/videojocs>>

³⁹ Ajuntament de Barcelona. (n.d.). *Jocs i entreteniments | Biblioteca Bon Pastor*.

<<http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/bibbonpastor/ca/canal/jocs-i-entreteniments>>

⁴⁰ Ajuntament de Barcelona. (n.d.). *Videojocs | Biblioteca Sagrada Família-Josep M. Ainaud de Lasarte*.

<<http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/bibsagradafamilia/ca/canal/videojocs>>

⁴¹ Greenberg, G. (2017). *Program Model: Video Game Club*.

<<http://www.programminglibrarian.org/programs/video-game-club>>

⁴² Spring Green Community Library. (n.d.). *Video Game Club*. <<https://www.springgreenlibrary.org/video-game-club>>

5.1.2. Detalls de l'activitat

Els moviments artístics comparteixen i es nodreixen de les diferents formes estètiques. Així es pot afirmar que la literatura va lligada de la mà amb altres disciplines culturals i artístiques. Això es pot veure en com la pintura ha representat en diverses ocasions passatges literaris.

Imatge 4. Pintura de l'artista britànic Sir John Everett Millais que representa a Ofèlia, personatge de “Hamlet” de William Shakespeare, cantant abans d’ofegar-se en un riu a Dinamarca.

No només amb pintures, també en obres de teatre. En aquest cas es podria posar l'exemple de l'adaptació de la novel·la de Maria Barbal “Pedra de Tartera” que es va representar al Teatre Nacional de Catalunya⁴³.

D'aquesta confluència entre disciplines artístiques i culturals els videojocs no s'escapen. De fet, el videojoc més premiat de tota la història⁴⁴, “The Witcher 3”, està basat en les novel·les de Andrej Sapkowski. Una de les sagues més importants dels videojocs,

⁴³ TNC. (2011). *Pedra de tartera*. <<https://www.tnc.cat/ca/pedra-de-tartera>>

⁴⁴ Castillo, J. (2017). Los videojuegos más premiados de la historia - Juega. *Alfa Beta*. <<https://www.alfabetajuega.com/noticia/los-videojuegos-mas-premiados-de-la-historia-n-82381>>

“*Assasins Creed*”, està inspirada per “*Alamut*”, una novel·la històrica de Vladimir Bartol. Una altra saga de molta importància, “*Bioshock*”, està basada en els llibres de la filòsofa Ayn Rand. I molts dels personatges d’un joc de molt èxit, el “*BloodBorne*”, estan basats en les criatures de H.P.Lovecraft. I aquests són només alguns dels exemples de videojocs basats en llibres, però hi ha molts altres.

Més enllà que els videojocs estiguin relacionats amb llibres concrets, la història del videojoc pròpiament en molts casos és d’una gran qualitat. Això fa que amb molts videojocs donin a peu a reflexions i debats interessants. Aquest podria ser el cas de “*Stanley Parable*” que es tracta d’un joc en el qual durant tot el joc se’t presenten decisions i es pot escollir si fer cas al que et recomana el videojoc o fer una altra cosa; que per tant, dóna molt a la reflexió sobre la importància de les decisions que es prenen. I oferir elements de reflexió i facilitar estones adequades per fer-ho, tal com menciona Bueno (2017), ajuda al cervell adolescent a encaixar de la millor manera possible a la societat.

Així doncs, els objectius en aquest club de videojocs serien:

- Atraure els joves a la biblioteca.
- Formar vincles amb els joves que vinguessin i donar-los a conèixer tots els serveis que ofereix la biblioteca.
- Fomentar que aquests joves parlin bé de la biblioteca als seus amics. Tenint en compte com d’important és la socialització en aquestes edats.
- Fomentar la reflexió entre els joves, tant la reflexió en els videojocs com la reflexió en tots els aspectes de la vida.
- Fomentar la lectura de literatura relacionada amb els videojocs i a través d’aquests llibres engrescar a què els joves llegeixin més.

Cal establir que aquest seria un club adreçat a joves de 16 anys en amunt. A més que és a partir d'aquestes edats en les quals hi pot haver més reflexió, és també per respectar les limitacions d'edats establertes pels videojocs. Tots els videojocs estan classificats segons el seu contingut per la *Pan European Game Information* (d'ara en endavant PEGI) en 5 categories d'edats:

- 3 anys o més
- 7 anys o més
- 12 anys o més
- 16 anys o més
- 18 anys o més

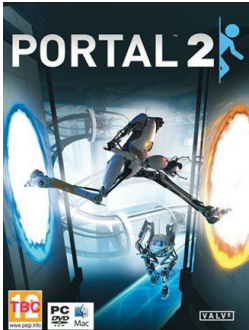
Malgrat es comú que joves de 14 anys juguin ja a videojocs de PEGI 18, des de la biblioteca seria recomanable seguir les indicacions. A més que ja hi ha jocs de PEGI 16 amb històries molt bones, cosa que PEGI 12 o menys es fa més difícil.

5.1.3. Accions a desenvolupar

Fer la compra de lots dels videojocs proposats i que després aquest lot pugui anar a altres biblioteques de la xarxa. Un dels problemes amb els videojocs és que sovint si passen per moltes mans, es fan malbé i per tant deixen de funcionar, en canvi, en un entorn d'un club de lectura estan més controlats i és més fàcil demanar que tinguin cura amb ells.

Hi ha moltes plataformes disponibles per jugar a videojocs: *Play Station*, *XBOX*, *Nintendo Switch*... Així doncs, per tal que en aquests clubs s'hi poguessin unir més joves els videojocs tots haurien de ser per jugar amb l'ordinador (d'ara en endavant PC). A més, també s'hauria de vigilar que no fossin jocs que tinguessin uns requeriments d'espai de memòria molt elevats, per tal que tothom pogués jugar sense necessitat de tenir un ordinador d'última generació.

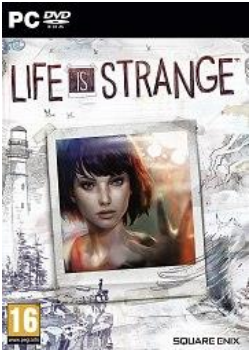
Una proposta inicial de videojocs que compleixen els requeriments seria la següent:

Portada del videojoc	Cita	Trama	Motiu pel qual s'escull	Literatura relacionada
	Gabe Newell. "Portal 2". Valve Corporation, 2011.	Joc de lògica. La protagonista es lleva en el que sembla la seu d'una gran empresa científica i ha d'anar avançant solucionant puzles per diferents sales per tal que no l'utilitzin com a conillet d'índies pels experiments de l'empresa.	Malgrat que sigui un joc antic, es tracta d'un clàssic dins dels videojocs amb una trama de qualitat i uns puzles molt enginyosos. El videojoc ens permet reflexionar sobre: <ul style="list-style-type: none"> • Que pot comportar l'excés de la industrialització • La importància de l'ètica empresarial • La importància de lluitar sempre pels teus drets 	Gibson, W (1988) <i>Neuromàntic</i> . Barcelona: Pleniluni K.Dick, P. (2013) <i>Blade runner: Els andròides somien xais elèctrics?</i> Barcelona: Labutxaca. Zamiatin, I. (2015) <i>Nosaltres</i> . Barcelona: Editorial Males Herbes

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

	<p>Cage, D. (2013). <i>Beyond: Two Souls</i>. Quantic Dream</p>	<p>Videojoc de drama interactiu. La protagonista és capaç de relacionar-se amb el món dels esperits. El videojoc narra la seva vida des de la infantesa fins a la joventut.</p>	<p>Es tracta d'un joc amb una història molt interessant que permetria reflexionar sobre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La vida i la mort • La pèrdua d'algú estimat 	<p>Hurley, T. (2008) <i>Ghost Girl</i>. Alfaguara</p> <p>Paterson, K. (2011) <i>Un puente hacia Terabithia</i>. Noguer y Caralt</p> <p>Sumino, Y. (2018) <i>Quiero comerme tu páncreas</i>. Madrid: ECC Ediciones</p>
	<p>Fox, T. (2015) <i>Undertale</i></p>	<p>Un noi cau en el subsòl, on hi ha tot una societat de monstres que els humans van empresonar fa anys. Al llarg del joc el protagonista explora el món d'aquests suposats monstres.</p>	<p>Es tracta d'un joc, que malgrat que sigui dissenyat en 8-bits (gràfics pobres), la qualitat de la història i la música és tan bona que va guanyar molta fama. Aquest joc permet reflexionar sobre:</p> <ul style="list-style-type: none"> • El bé i el mal • La importància de reflexionar i 	<p>Lewis, C.S (2006) <i>Les cròniques de Nàrnia: El lleó, la bruixa i l'armari</i> Planeta editorial</p> <p>Thomas, A. (2017) "Thug. L'odi que dones". Barcelona: Fanbooks</p> <p>Oba, T. i Obata, T. (2014) <i>Death Note</i>. Barcelona: Norma Editorial</p>

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

			no tenir prejudicis	
	Tarsier Studios (2017). <i>Little Nightmares</i> . Bandai Namco Entertainment	Videojoc de terror. Una nena es atrapada en un vaixell ple de criatures tenebroses que se la volen menjar.	En aquest joc els joves podrien reflexionar sobre: <ul style="list-style-type: none"> • La importància de no deixar-se vèncer per les circumstàncies • Com el gènere o l'edat no han de ser mai impediments pe assolir el teu objectiu 	Ende, M. (2006) <i>Momo</i> . Alfaguara. Wynne Jones, D. (2007) <i>El castillo ambulante</i> . Berenice
	Dontnod Entertainment (2015). <i>Life is strange</i> . Square Enix	Videojoc de drama interactiu. La protagonista és una adolescent que descobreix que pot tirar enrere el temps i aquests poders els ha de fer servir per evitar una catàstrofe.	És un videojoc amb una història de gran qualitat que et permet reflexionar sobre: <ul style="list-style-type: none"> • Totes les decisions tenen conseqüència i és molt important afrontar-la 	Tsugano, G. i Tsusi, Y. (2009) <i>La chica que viaja en el tiempo</i> . Planeta DeAgostini Còmics Salinger, J.D. (2007) <i>El vigilante en el camp de</i>

			<ul style="list-style-type: none"> ● Procés de maduració d'adolescent a adult i els problemes en els quals et trobes. 	<i>sègol.</i> Barcelona: Labutxaca
--	--	--	--	---------------------------------------

Taula 8. Propostes de possibles videojocs a utilitzar en el Club de videojocs

Seria important que es fes una bona difusió de l'activitat. Primerament fer una difusió en els entorns físics en els quals es mouen els joves: l'institut, els casals de joves, a la mateixa biblioteca... però també en entorns on trobar videojugadors: a cibercafès, a bars de temàtica “friki”... El mateix amb la difusió en xarxa. Més enllà de difondre per *Twitter*, *Instagram*, el web de la biblioteca... Difondre també per les xarxes socials dels videojugadors: *Discord*, *Steam*, fòrums de discussió de videojocs, *Reddit*...

És important primerament fer un estudi d'usuaris per valorar si en l'entorn de la biblioteca aquesta activitat podria tenir èxit. Per exemple, si es fa en un entorn amb un nivell socioeconòmic molt baix és possible que molts dels joves no disposin d'ordinador amb el qual jugar.

És també important l'assignació de la persona que gestionarà i dinamitzarà el servei. És important que aquesta persona encarregada hagi jugat als jocs i entengui sobre videojocs. També seria recomanable que aquesta persona fos jove, per tal que els joves s'hi poguessin identificar més, que tal com s'ha indicat, als joves no els hi agraden els adults.

La proposta es fa inicialment per dur a terme sessions amb una periodicitat mensual. Segons el temps necessari per completar el joc, s'hauria d'analitzar el joc amb una sessió o més.

Seria interessant que malgrat que al principi els jocs es proposessin des de la biblioteca, després també es permetés als joves escollir quins fossin els jocs a analitzar.

No hi hauria límit de places, si s'apuntessin molts joves, es podria dividir per diferents grups que es reunissin dies diferents del mes i que juguessin a jocs diferents. Nombre màxim recomanat de 15 persones, per tal que el debat pugui ser més fluït.

5.1.4. Avaluació

Els indicadors per tal d'analitzar si l'activitat ha complert els seus objectius, serien:

- El nombre de joves apuntats a l'activitat
- Inversió de l'activitat/nombre de persones apuntades
- Augment de préstec de documents del públic jove
- Augment de visites a la biblioteca del públic jove

Més enllà d'aquestes dades quantitatives també seria interessant analitzar:

- Enfortiment del vincle amb els joves
- Implicació dels joves en el club
- Augment de la capacitat de reflexió dels joves després de l'activitat

5.1.5. Fitxa de l'activitat

Nom de l'activitat	Club de videojocs
Breu definició	Club per a debatre sobre videojocs que tinguin històries de qualitat.
Públic	Joves de 16 anys o més
Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Atraure els joves a la biblioteca. • Formar vincles amb els joves que vinguessin • Fomentar que aquests joves parlin bé de la biblioteca als seus amics. • Fomentar la reflexió entre els joves • Fomentar la lectura
Materials necessaris	Conjunt de jocs de PC que siguin com a màxim PEGI 16
Responsable	Persona amb coneixements sobre videojocs, preferentment jove
Periodicitat	Mensual
Nombre de places	Il·limitades. En cas que s'apuntessin més de 15 joves, dividir en els grups que facin falta
Avaluació	<p>Indicadors quantitatius:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nombre de joves apuntats a l'activitat • Inversió de l'activitat/nombre de persones apuntades • Augment de préstec de documents del públic jove • Augment de visites a la biblioteca del públic jove <p>Dades qualitatives:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enfortiment del vincle amb els joves

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

	<ul style="list-style-type: none"> ● Implicació dels joves en el club ● Augment de la capacitat de reflexió dels joves després de l'activitat
--	--

Taula 9. Fitxa resum de l'activitat de club de videojocs

6. Conclusions

“Aconseguir que un adolescent llegeixi (no deixi de llegir, incorpori la lectura a la creativitat de la seva nova vida) sempre ha tingut uns reptes singulars”

- Jaume Funes, psicòleg

A partir de l'observació i l'anàlisi d'aquest treball s'identifiquen una sèrie de conclusions d'acord amb els objectius que s'han plantejat a la introducció.

A partir de l'estudi de les problemàtiques que es troben els joves en el context de les biblioteques s'ha pogut comprovar que hi ha tot de característiques que defineixen els joves i el seu apropament a la lectura i a les biblioteques que cal tenir en compte. Una de les característiques més rellevant i que cal tenir més en compte és que cal tractar als joves com joves, no com a extensions de la infantesa. I és que als joves no els agrada gens que els tractin com a infants, tendència que sovint adopten els adults al seu entorn.

El nom biblioteca és provinent del mot grec antic *βιβλιοθήκη*, que vol dir caixa de llibres, o lloc de llibres. Malgrat tots els canvis tecnològics l'eix principal de les biblioteques, fent honor al seu nom, continuen sent els llibres així doncs per saber la relació dels joves amb la biblioteca també cal tenir en compte la lectura. La relació entre els joves i la lectura està directament vinculada a la influència de les lectures obligatòries de l'entorn escolar. La situació de les lectures obligatòries és complicada, per una banda és comprensible la importància que es dona des de l'escola que els alumnes llegeixin llibres destacats de la literatura, però per l'altra és important que no associïn llegir amb un fet imperatiu sinó com una molt bona opció d'oci. A això se li suma que no és tan fàcil com a professor poder permetre que els alumnes escullin els seus propis llibres, ja que això implicaria una càrrega de feina addicional per haver de realitzar aquestes lectures, sumada a la ja molt alta càrrega de feina que tenen de normal els docents.

En el context de la lectura també cal tenir en compte la dificultat de trobar literatura juvenil de qualitat, i és només amb la literatura de qualitat que els joves poden aprendre a valorar la literatura. Per això cal estar sempre molt alerta al mercat per tal de poder prescriure literatura de qualitat. Un altre problema de la literatura juvenil és que molt sovint va de la mà de la literatura infantil. Això no només comporta que els joves han d'ajuntar-se amb els infants, cosa que ja s'ha indicat que no els agrada, sinó que com són més agraïts els infants i la literatura infantil, aquesta acaba dominant descaradament per damunt de la literatura juvenil.

Entrant ja en les problemàtiques dels joves amb la biblioteca, el principal problema que tenen és que no la coneixen i la tenen estereotipada. Consideren que és una casa de la cultura i consideren que la cultura és avorrida, i es fa difícil treure aquesta concepció que tenen tan arrelada. Un altre problema dels joves amb les biblioteques és que no tenen punt mig pel que fa al silenci i el comportament, els que són estudiants exigeixen el màxim silenci i en canvi els qui venen per oci es queixen si els altres usuaris o el personal demana silenci. Això seria de fàcil resolució si els joves tinguessin un espai propi i a part la resta de la biblioteca per a poder estudiar i un altre espai per treballs en grup o activitats que requereixin una interrelació entre ells, però hi ha molt poques biblioteques que tinguin espais per a joves.

Tanmateix un altre problema tant o més important, és el de la manca de coneixement i de com tractar els joves per part del personal de la biblioteca. El personal de la biblioteca és un dels eixos principals i cal poder confiar en què l'atenció i el tracte que donaran als joves serà l'adequat. En canvi és comú que si un bibliotecari veu un grup de joves, aquests li generin rebuig i es posi immediatament en un estat d'alerta perquè de seguida es pensa que poden generar conflictes. I que per una banda no es pot ser condescendent i cal acceptar que els joves generen conflictes, però si de primeres ja noten rebuig, és encara més possible que en generin. I és que la manca de perfils especialitzats en joves en el sector biblioteca és un problema que ve de lluny, però que resulta difícil de resoldre.

I no només en joves, hi ha manca de perfils especialitzats en molts casos, i és que es considera en el treball que el perfil de bibliotecari juvenil és bàsic, però hi ha molts d'altres que són necessaris, òbviament el bibliotecari infantil, el bibliotecari amb nocions d'educació social, el bibliotecari encarregat de la xarxa... De fet, es considera que el més important és que el personal s'especialitzi en el perfil que faci falta per poder oferir un servei de qualitat, fins i tot seria interessant que si en l'entorn de la biblioteca hi ha una comunitat important gitana o musulmana o de qualsevol altra ètnia, hi hagués un bibliotecari que es formés en els costums i les tradicions d'aquesta ètnia.

Quan la situació de l'entorn català de joves i biblioteques es compara amb la d'altres països es pot corroborar que tant Amèrica com els països nòrdics van molts més avançats que aquí en relació a l'apropament als joves. En general la situació bibliotecària d'aquests països sempre ha estat un referent i per tant, si s'observa la importància que donen als joves allà es pot resoldre que si es vol millorar en matèria de biblioteques una de les accions que s'han de dur a terme és millorar les accions dirigides a joves. I és que allà cal destacar la important tasca que duu a terme la "*Young Adult Library Services Association*", que publica pautes i documents i duu a terme accions en relació als joves i la biblioteca. En canvi de pautes al país n'hi ha poques, en l'àmbit català no hi ha cap pauta institucional, només hi ha estudis; i en l'àmbit estatal sí que hi ha unes però que no són exclusives de joves sinó d'infants i joves (Sánchez, 2013). I és que un cop més torna a donar-se la situació que agrupen infants i joves en un sol grup, malgrat que els joves no els agradi estar en el mateix grup dels infants.

Tanmateix, a l'hora d'investigar bones pràctiques de l'entorn l'autora es va adonar que hi ha moltes més de les que esperava. Sempre hi podrien haver més, però no és que per part dels bibliotecaris no hi hagi voluntat d'oferir servei a aquest col·lectiu. De fet es va fer difícil seleccionar entre les que hi havia, ja que a diferents graus hi havia moltes biblioteques que duen a terme accions adreçades a aquest públic. L'autora anava amb la idea preconcebuda que no hi hauria res, i per tant, de seguida que va començar a veure coses va poder afirmar que la situació no era tan decebedora com pensava inicialment.

Pel que fa al segon objectiu de presentar accions possibles per apropar-se als joves des de la biblioteca, cal destacar que malgrat que en el treball es proposin 5 punts, hi ha molts factors implicats; i és que els joves són molt diversos i complexos. Però un punt que és descaradament el més important és el del VINCLE. A la gran majoria d'articles de la cerca bibliogràfica i a la gran majoria d'especialistes que es va consultar conflueixen en la importància del vincle que s'estableix amb el jove. Fins i tot des del punt de vista d'un especialista allunyat de la biblioteca, especialitzat en la joventut des de l'àmbit educatiu i social, l'encarregada del punt jove de Santa Eulàlia de Riuprimer, es reiterava la importància de formar aquest vincle, perquè un cop hi ha aquest lligam després tot són problemes menors.

És d'acord amb tot el que s'ha analitzat i investigat, que proposo l'activitat del club de videojocs. Si un dels problemes és que veuen la biblioteca com una institució avorrida, si de cop s'ofereixen activitats amb videojocs, el que veuen com l'antítesi de l'avorriment, la seva visió podria canviar. A més, també podria canviar la visió que tindrien de la cultura en general, que és important que des de la biblioteca es canviï. I és que amb el plantejament que s'ha fet podrien fer confluïr diferents expressions de la cultura, els videojocs i la literatura, a més de fomentar la reflexió. Per tant, l'autora considera que malgrat que sigui una proposta ambiciosa, ja que requereix d'una dotació econòmica important i d'una persona encarregada amb coneixements de videojocs, podria ser una forma innovadora i efectiva d'apropar-se als joves. I és que remetent-se a què Amèrica ha de ser un referent, en el seu cas ja duen a terme clubs de videojocs.

Finalment en relació a la hipòtesi plantejada (les biblioteques catalanes no coneixen els joves i això propicia que aquests es trobin en una situació desfavorida) en les entrevistes a la Teresa Mañà, la Júlia Baena, la Carme Fenoll, la Gisela Ruiz i l'Anna Bröll es va fer una pregunta sobre si consideraven que la situació dels joves era desfavorida. En el cas de Mañà, (comunicació personal, 8 de novembre de 2018), com a visió d'acadèmica, va dir que no troba que tinguin una situació desfavorida, ja que tenen moltes propostes de lectura

però no les aprofiten. Broll (comunicació personal, 3 de desembre de 2018), com a visió de l'Administració, també va considerar que la situació dels joves no és desfavorida, però mencionant que falten espais de comunicació per establir contacte natural amb els joves.

Per altra banda Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018), Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018) i Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre de 2018) sí que consideren que la situació és desfavorida, però totes tres tenen esperança en què aquesta situació pot canviar.

En el cas de Baena (comunicació personal, 16 de novembre de 2018), com a visió de biblioteca escolar, considera que el més important és que hi hagi la voluntat política de canviar, ja que sense recursos no es pot fer res. Ruiz (comunicació personal, 23 de novembre de 2018), com a visió de biblioteca pública, també fa menció a la voluntat política i posa en relleu que són els bibliotecaris els encarregats de fer visible la situació, ja que sinó l'Administració no està interessada. Fenoll (comunicació personal, 28 de novembre de 2018), com a visió de biblioteca pública innovadora, fa menció als joves mateixos, com ella des de la UPC veu molts joves i veu com cada cop més s'esforcen per fer sentir la seva veu.

Així doncs, en resum es pot dir que des del punt de vista de les professionals, majoritàriament sí que veuen que hi ha una situació desfavorida, però totes estan d'acord amb què aquesta situació pot canviar. I de fet, tal com s'ha vist al llarg del text, en altres punts de les entrevistes i en molts articles sí que es mencionava que hi havia desconeixement d'aquesta etapa vital per part de molt personal bibliotecari.

Per tant, la hipòtesi pot considerar-se confirmada, tot i que no com una veritat absoluta, ja que cal tenir en compte les opinions de Teresa Mañà i Anna Broll.

El que sí que és més important és com totes les que creuen que la situació està malament també creuen que canviarà. I és que cal destacar la tasca de posar en relleu la importància dels joves que fan molts professionals. En el cas de les entrevistades sobretot destacar el cas

de Júlia Baena i Gisela Ruiz. Però més enllà d'elles també s'ha de tenir en compte altres persones del col·lectiu bibliotecari. Aquestes serien el cas de Jordi Bosch⁴⁵, que com a director de la biblioteca Sud de Sabadell empen moltes activitats per apropar els joves i que de fet és coautor de l'article que va portar a l'autora a escriure aquest TFG (Baena, Bosch i Ruiz, 2018). La bibliotecària de l'Institut Mediterrània del Masnou (entre altres activitats que duu a terme), Marta Cava⁴⁶, que també duu a terme moltes activitats a biblioteca d'aquest Institut. O la Gemma Ciuró, la directora de la Biblioteca Comarcal de Blanes, que d'ençà que va construir una sala jove a la biblioteca, a través de premis i xerrades ha visibilitzat la importància de què els joves tinguin espais de qualitat.

Per tant, amb tots aquests professionals de primer nivell que tenen les idees tan clares, l'autora també considera que en un futur la situació dels joves a la biblioteca serà millor.

---

⁴⁵ Twitter. Jordi Bosch (s.n.) <<https://twitter.com/jboschca>>

⁴⁶ Twitter. Marta Cava (s.n.) <<https://twitter.com/bibliocava>>

Bibliografia

AEVI. Asociación Española de Videojuegos. (2018). *La industria del videojuego en España. Anuario 2018*.

<http://www.aevi.org.es/web/wp-content/uploads/2019/05/AEVI_Anuario_2018.pdf>

Ajuntament de Barcelona. (n.d.). *Zona Gaming / Biblioteca Zona Nord*.

<<http://ajuntament.barcelona.cat/biblioteques/bibzonanord/ca/canal/zona-gaming>>

Asemi, A. (2018). A Survey on the Teenagers' Need of Public Libraries' Resources and Services. *DESIDOC Journal of Library & Information Technology*, 38(4), 295–301.
doi: <https://doi.org/10.14429/djlit.38.4.12506>

Baena, J. (2015). *Llocs web de biblioteques per adolescents: recull de bones pràctiques, anàlisi de referents i proposta per al Consorci de Biblioteques de Barcelona*.
<<http://diposit.ub.edu/dspace/handle/2445/101646>>

Baena, J. (2015). *Web biblioteca juvenil: guia pràctica*.

<<http://www.bibliotecajuvenil.com/web-biblioteca-juvenil-guia-practica-2/>>

Baena, J. (2016). *10 bones pràctiques en espais juvenils: Biblioteca L'Ateneu d'Esparraguera*. <http://www.bibliotecajuvenil.com/10-bones-practiques-en-espais-juvenils-biblioteca-lateneu-desparraguera/>

Baena, J. (2016). *Literatura juvenil: sobredosi de distopia*.

<<http://www.bibliotecajuvenil.com/literatura-juvenil-sobredosi-de-distopia/>>

Baena, J. (2017). *Serveis i activitats per a joves a la biblioteca pública: cercant el camí*. <<http://www.cobdc.net/document/articles/serveis-i-activitats-per-a-joves-a-la-biblioteca-publica-cercant-el-cami/>>

Baena, J., Bosch, J. i Ruiz, G. (2018). El bibliotecari juvenil: un imprescindible. *15es Jornades Catalanes d'Informació i Documentació*, Barcelona.
<<http://www.cobdc.net/15JCID/wp-content/uploads/2018/06/Exp27.pdf>>

Björn, M. (2019). Creant entorns inspiradors. *Biblioteca Pública i Cohesió Social*, Barcelona

Bueno, D. (2017). *Neurociència per a educadors*. Barcelona: Associació de Mestres Rosa Sensat. <<https://www.rosasensat.org/producte/neurociencia-per-a-educadors-2/>>

Cassany, D. (2011). Amb criteri propi - Lectura jove i biblioteques. *Item: Revista de Biblioteconomia i Documentació*, 0(55).
<<https://www.raco.cat/index.php/Item/article/view/259706>>

Centelles, J. (2018). La lectura entre els infants i els joves a Catalunya (2016-2017). *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura*, 5, 1–19.
<<https://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/337652>>

Ciuró Soler, G. (2017). Sin bibliotecarios, pero con Moby Dick: biblioteca joven, caminando hacia la autogestión. *VIII Congreso Nacional de Bibliotecas Públicas*, Toledo.
<<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=6027122>>

Ciuró, G. (2019). 5 anys de Biblioteca jove a Blanes: idea-espai-projecte-realitat. *Biblioteca Pública i Cohesió Social*, Barcelona

Delmàs, M. i López, A. (2015). Perfil professional a les biblioteques públiques : visió dels bibliotecaris mateixos. *BiD: Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació*, (35). doi: <https://doi.org/10.1344/BiD2015.35.17>

Diputació de Barcelona (2014). *Actituds i expectatives dels joves vers la biblioteca pública*. <<https://www.diba.cat/documents/16060163/23868316/Estudi+joves+2013+-+versio+publica.pdf/1cb17a16-c731-4729-b0b0-55fafb2479ca>>

Diputació de Barcelona. (2014). *Actituds i expectatives dels joves vers la biblioteca pública*. <https://www.diba.cat/documents/16060163/183807137/Presentacio_Estudi_joves_2013.pdf/1cb17a16-c731-4729-b0b0-55fafb2479ca>

Diputació de Barcelona. (2015). *Joves i serveis bibliotecaris: Propostes de millora*. Barcelona. <<https://www.diba.cat/documents/16060163/23868316/Joves+i+serveis+bibliotecaris+propostes+de+millora/7fd3be97-537d-47b8-b4f5-896c78442c8d>>

Direcció General de Cooperació Cultural. (2013). *#MónJove: recomanacions per a fer lectura adolescents*. <http://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/professionals/bibliografies/bibliografies_tematicues/documents/mon_jove.pdf>

Fenoll, C. i Lluca, C. (2006). Cinquanta idees per sorprendre des de la biblioteca pública. *BiD: Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació*, 17. <<http://bid.ub.edu/17fenoll.htm>>

Fundación Germán Sánchez Ruipérez. (2019). *Los móviles, territorio a conquistar para el fomento de la lectura de los adolescentes*. <https://fundaciongsr.org/wp-content/uploads/2019/02/M%C3%B3viles_J%C3%B3venes_Lectura.pdf>

Generalitat de Catalunya. (2016). *Estudi de persones no-usuàries de biblioteques*.
<http://biblioteques.gencat.cat/web/.content/tematic/persones_no_usuaries.pdf>

Gribés, J. C. (2010). Connectats a la lectura. *Escola Catalana*, 45(463), 20–21.
<<https://dialnet-unirioja-es.sire.ub.edu/servlet/articulo?codigo=3628349>>

IFLA (2008). *Web 2.0 and Library Services for Young Adults: an introduction for librarians*. <<https://www.ifla.org/publications/web-20-and-library-services-for-young-adults-an-introduction-for-librarians>>

IFLA. (2002). Directrius de serveis bibliotecaris per a adolescents. *BiD: Textos Universitaris de Biblioteconomia i Documentació*, desembre(9).
<<https://www.raco.cat/index.php/BiD/article/view/16798>>

IFLA/UNESCO (1994). *Manifest de la IFLA/UNESCO sobre la biblioteca pública*.
<http://www.cobdc.org/publica/manifestos/manifest_bp.html>

Manresa, M. 1969-. (2013). *L'univers lector adolescent : dels hàbits de lectura a la intervenció educativa*. Barcelona : Rosa Sensat.
<http://cataleg.ub.edu/record=b2166676~S1*cat>

Mañà, T. (2016). Panorama de literatura infantil i juvenil. *Serra d'Or*, 674.
<https://fbd.ub.edu/pub/mana/sites/mana/files/documents/serrador_febrer_2016.pdf>

Mañà, T. (2018). Llibres infantils i juvenils 2017, un any positiu. *Serra d'Or*, 698, 5.
<https://fbd.ub.edu/pub/mana/sites/mana/files/documents/2018_SD_febrer_0.pdf>

Meckl, A. (2019). Adolescents i adults joves: un al·legat per l'aparentment difícil grup objectiu. *Biblioteca Pública i Cohesió Social*, Barcelona

Nicholas, D., Rowlands, I., Huntington, P. (2008). *Information behaviour of the researcher of the future*.
<https://www.researchgate.net/publication/200760622_Information_behaviour_of_the_researcher_of_the_future>

Portell Rifà, J. (2016). La lectura juvenil, fracàs evitable? *Perspectiva Escolar*, 386, 20–24. <<https://dialnet-unirioja-es.sire.ub.edu/servlet/articulo?codigo=5962488>>

Portell Rifà, J. (2018). Panorama del llibre infantil i juvenil a Catalunya (2016-2017). *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura*, 5, 38–50.
<<https://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/338463>>

Río, R. (2017). ¿Puede un niño de seis años jugar a GTA V? La poca idea del público generalista. *Mundogamers*. <<https://www.mundogamers.com/noticia-puede-un-nino-de-seis-anos-jugar-a-gta-v-la-poca-idea-del-publico-generalista.20352.html>>

Ruiz, G. (2017). *Competències del bibliotecari juvenil: els joves es mereixen el millor*. <<https://librariesandthecity.wordpress.com/2017/10/08/competencies-del-bibliotecari-juvenil-els-joves-es-mereixen-el-millor/>>

Sánchez Torres, L. (2013). Pautas de servicios bibliotecarios para niños y jóvenes. *Boletín de La Asociación Andaluza de Bibliotecarios*, 28(105), 225–257.
<<https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=5135587>>

Travancas, I. (2014). Juventud y lectura : una investigación sobre adolescentes en Barcelona. *Grafo Working Papers*, 3, 47–73. doi:
<https://doi.org/10.5565/GRAFOWP.V3I0.291003>

Triadó, C., i Àngel i Ferrer, C. (1993). *Psicologia evolutiva*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona. <<https://dialnet.unirioja.es/servlet/libro?codigo=171579>>

Velásquez, J. (2016). A place of their own: Creating spaces where teens can thrive. *American Libraries*, 47(9/10), 48–53. <<https://search-proquest-com.sire.ub.edu/lisa/docview/1824189284/fulltextPDF/126B4B7025E74A75PQ/5?accountid=15293>>

YALSA (2010). *Teen Services Competencies for Library Staff*. <<http://www.ala.org/yalsa/guidelines/yacompetencies>>

YALSA (2011). *YALSA's Public Library Evaluation Tool*. <<http://www.ala.org/yalsa/guidelines/yacompetencies/evaltool>>

YALSA (2012). *Teen Space Guidelines*. <<http://www.ala.org/yalsa/guidelines/teenspaces>>

YALSA (2015). *Teen programming Guidelines*. <http://www.ala.org/yalsa/sites/ala.org.yalsa/files/content/TeenProgramingGuidelines_2015_FINAL.pdf>

YALSA. (2015). *Core Professional Values for the Teen Services Profession*. <http://www.ala.org/yalsa/sites/ala.org.yalsa/files/content/YALSA_CoreProfessionalValues.pdf>

YALSA. (2017). *Empowering Library Staff to Help Teens Succeed*. <http://www.ala.org/yalsa/sites/ala.org.yalsa/files/content/YALSA_infographic2017.pdf>

Annexos

Entrevista a Carme Fenoll

S'ha de ser crítica i fer propostes de millora

Que consideres que és un jove?

Persona de 12 a 30

Creus que la literatura juvenil està mal valorada? Perquè?

No ho considera. Hi ha un ressorgiment. Les editorials han vist un buit de mercat. Han fet els *crossovers*. És optimista de la situació. Hi ha molta tendència a les traduccions. El mercat és diferent.

A més d'haver conegut els dos equips de personal de les biblioteques en la que vas treballar com a directora durant la teva carrera professional, es menciona en molts casos com casi que has trepitjat totes les biblioteques del país, coneixent molts bibliotecaris. Per tant, en la teva experiència:

Consideres que els bibliotecaris sap que són els joves?

Falta formació i vocació. Abans els joves eren desbancats. Abans s'expulsava els joves per estudiar: només es podia estar a la biblioteca si era per consultar material de la biblio.

Creus que el personal de la biblioteca sovint té prejudicis cap als joves? O al contrari hi ha molts prejudicis cap als bibliotecaris de que no els hi agraden els joves? I com a directora quines creus que han de ser les accions per a treure aquests prejudicis?

Els joves són el públic més difícil. És una època per "rebotar-se". Qui la "lia" més són els joves. S'ha d'aprendre a donar-los-hi tot el protagonisme, les activitats han de néixer d'ells. Si les activitats neixen de despatxos moren, no triomfen. Com més administratiu més dur.

Per què creus que fins no fa massa no s'ha plantejat el fet que els joves tinguessin un espai propi?

Es va voler canviar a les biblioteques nòrdiques, però no es va tenir en compte que aquí no hi ha biblioteca escolar. Tot i així sí que es van crear els espais infantils. Hi va haver la política d'espais interrelacionals.

Referent en innovació, encara que fossis cap en la època de crisi, les biblioteques van créixer, a més de dur a terme projectes molt interessants i de l'article amb el Ciro de 50 idees. Quina creus que és la millor forma per arribar als joves?

El director ha de passar el temps mínim en el despatx. Ha d'anar a tot arreu i trobar-se amb els líders de les altres institucions. El problema dels joves és que parlen un idioma diferent i ara no hi ha joves a les biblioteques. Han d'entendre que els joves són una prioritat. La gestió de les biblioteques ha de ser cooperativista.

Creus que hi ha prou contacte de les biblioteques amb institucions relacionades amb els joves (instituts)? Com es pot fer per arribar?

Ara ho veuen. Primer han de detectar problemes.

El "Medialab" no ha de ser només un espai, la forma d'apropar-los no és incloent tecnologia sense son ni ton. A les biblioteques hi ha la oportunitat de fer un treball intergeneracional. Una forma d'arribar a l'institut és a través d'oferir l'oportunitat als joves de que vinguin com a voluntaris i guanyin crèdits acadèmics.

Peccata minuta menciones com omplir desiderates i fulls de reclamacions i no escoltar el que volen els usuaris. Creus que se'ls ha de fer partícips de decisions a la biblioteca per tal que la sentin com a seva? Quin és el límit que s'ha de marcar?

Sí. Cada biblioteca és un món → alguns tenen l'objectiu d'atraure els joves, altres que els joves que hi siguin facin altres coses apart d'estudiar. Hi ha moltes activitats nascudes de dalt. És un públic desagradable: es cansen i es queixen. Si es perden els joves i els immigrants vol dir que anem per mal camí.

Peccata minuta Perfils més diversos a les biblios. Perquè creus que a Catalunya hi ha tan poca especialització de perfil professional dins les biblioteques públiques? En concret perquè no hi ha bibliotecari juvenil?

Hi ha molta diversitat, és difícil classificar. Ningú ens ha dit com adreçar-nos als joves. Mai es tracta, en l'assignatura que es fa de LIJ només es tracta LI.

A Palafrugell es va impulsar un *speaking* en anglès: hi havia noies de 15 i 21 anys fins que les grans van veure que no feien res i van marxar.

Va passar l mateix en un activitat de HP, van venir nenes de 14 i noies de 24 i les grans van acabar marxant.

Finalment consideres que aquesta situació desfavorida cap als joves a la biblioteca pot canviar en un futur?

Sí, és molt optimista, a la UPC el públic és jove i veu com els joves volen canviar el món: hi ha processos assemblearis, empoderament, trencament de jerarquies...

Entrevista a Anna Broll

Que consideres que és un jove?

Des de les biblioteques en general es tracta en concret de l'adolescència i de la primera joventut. S'inicia als 14. A l'estadística és de 14 a 24.

Ella quan parla d'adolescents destaca el fet que encara que s'encabeixin en un mateix pack el fet de tenir la mateixa edat al tenir interessos diferents no és tan fàcil. Posa l'exemple de com Ozzy Osborne i el príncep d'Anglaterra tenen la mateixa edat però no s'assemblen en re. Hi ha molts interessos amb els joves.

Creus que la literatura juvenil està mal valorada? Perquè?

Creu que no. En el món de la literatura la LJ és menor que la resta i va més de modes (que si vampirs, que si distòpies...). Els grans noms de la literatura mai són de LJ (excepte JK: Rowling)

Creus que el personal de la biblioteca sovint té prejudicis cap als joves? O al contrari hi ha molts prejudicis cap als bibliotecaris de que no els hi agraden els joves?

Hi ha conflictivitat sobretot amb el tema de bibliotecari vs. estudiant. Els estudiants exigeixen moltes coses. No hi ha problemes amb els joves, se'ls vol incloure. I hi ha preocupació. La biblioteca no és només per estudi, es poden fer altres coses. La quedada *booktuber* que es va fer va anar molt bé, són canals informals que la biblio hauria d'obrir.

Recentment justament amb la inauguració de la Montserrat Abelló que disposa d'un espai jove i de la inauguració de la zona de Gaming de Zona nord es veu que ara sí que s'aposta pels joves. Perquè creus que fins no fa massa no s'ha plantejat el fet que els joves tinguessin un espai propi?

A Zona Nord es va voler enganxar als joves i així que no estiguessin al carrer. Es volen fomentar valors i que sigui un joc social. Quan es tracta amb joves s'ha de ser flexible i obert a propostes. No els hi agrada que se'ls hi imposi. En general la informació ells la treuen dels amics. Se'ls hi ha de deixar fer propostes, que facin experimentació i estiguin oberts. El jove és el que està acabant de definir la seva identitat. Deixen de ser nens i no volen ser tractats com a tal. L'Administració és lenta. Els joves al estar al llindar funciona diferent als adults, és una etapa entre mig. Cada vegada està més clar. És a partir d'ara que s'ha comentat. A la biblioteca de la Sagrada Família hi ha la voluntat de fer un espai jove. L'objectiu és que sigui un lloc on s'hi sentin a gust.

A la Montserrat Abelló l'espai jove està en l'altell que és una zona de transició, justament el que són els joves: una transició dels infants als adults. Costa incorporar-ne pel tema pressupost. Hi ha manca de model. Seria bo crear-los fomentant la cocreació amb grups de joves. El que també és molt important és que hi hagi un personal dinamitzador. Treballar realment amb el públic.

Biblioteques i joves:
Anàlisi de la situació i propostes de millora

Han tardat tant a incorporar-ne perquè abans s'ajuntava als infants i els joves en un pack i es considerava que arribava fins als 14, i la resta a adults. De fet als 18 ja erets adult, era més el concepte legal el que definia qui era adult o no.

A Saragossa hi ha la CUBIT que és només per joves. A Europa hi ha d'altres. Espais no hi ha tants però sí que hi ha molts projectes. A Trinitat Vella hi ha integració d'activitats. A l'Agustí Centelles hi ha molts espais de treball en grup.

Abans sense dir que era per joves ja es feien coses per joves com sales d'estudi i espais perquè els joves facin coses.

D'ara en endavant consideres que des del Consorci es seguirà amb l'objectiu de dotar als joves d'espais?

Sí. espais, activitats i continguts.

Ara es faran *bibliolabs* a partir de l'especialització de la biblio. Sagrada Família fa medi ambient. Es vol atraure per la matèria i arribar als joves pel fet que ser jove és experimentar i experimentar per tu mateix.

Un bibliotecari ha d'estar en formació continuada. Des del Consorci ofereix cursos de formació? Hi ha cursos que estiguin relacionats directament o indirectament amb els joves?

Hi ha formació tradicional i de joves només hi ha tema de literatura juvenil. Infantil sí que hi ha molta cosa, el juvenil tot molt vincula a la literatura. Hi ha pressupost baix per formació, la majoria és molt formació instrumental (com va el Sierra, entre altres) i d'atenció de l'usuari però en general, especialitzant-se només en usuaris amb discapacitats.

Per què creus que a Catalunya hi ha tan poca especialització de perfil professional dins les biblioteques públiques? En concret perquè no hi ha bibliotecari juvenil? Creus que això canviarà?

A l'organigrama de places només hi ha director, bibliotecari, auxiliar i subaltern, res més. A vegades es veu abocat i el bibliotecari ja acaba sent tecnològic, especialista en música, especialista en cinema, infantil, juvenil...

Ara s'hi ha afegit el mediador social, va començar a Bon pastor i ha anat a altres llocs. Té l'esperança que canviarà.

Barcelona va ser pionera en definir perfils: va definir les competències de cada una de les places designades per la llei. Es va pensar que també es volien definir les competències dels perfils especialitzats de: infantil, tecnològic, música, cinema, educació social i tècnic cultural d'activitats.

Com que la norma no obliga a especialitzar tampoc s'ha fet, hi ha implicacions sindicals i temes de sous. Mica en mica es va fent. Barcelona fa moltes activitats que sorgeixen del departament de cultura.

Has escrit articles i parlat sovint sobre l'ús de les xarxes socials. Quina creus que és la millor forma per arribar als joves?

Les xarxes socials són difícils. Hi ha la llosa de que les biblioteques no tenen *target* concret sinó que les seves xarxes socials van dirigides a tothom. Seria impossible fer una comunicació segmentada.

Ara el que fan és que segons la xarxa social els continguts varien.

- *Instagram*: joves. És on hi ha menys interacció
- *Facebook*: gent més gran. Menys interacció encara que més que a l'*Instagram*
- *Twitter*: és on hi ha més conversa i interacció. És un hi ha més queixes i marró.

Cultura manifesto: manifest sobre les xarxes socials. Diu que les xarxes socials no haurien de ser d'institucions sinó de persones (Iris Gonzalez, Neus Castellano). S'intenta que hi ha menys llenguatge institucional i més parlat.

En el club Dante parles com s'ha de buscar la participació dels joves. Com es fa això? Com s'arriba als joves per a que participin en aquestes decisions?

Club maker de la Montserrat Abelló es va fer amb codisseny. Es van fent petites experiències. El dia a dia de la biblioteca roba temps, la plantilla sovint ja és reduïda i un procés de cocreació és molta feina.

Amb el "Velocirepte" ara el volen gamificar més i ho faran a través de cocreació. El *target* jove ha participat poc. Es vol buscar nou públic.

El que ha servit ha sigut per descobrir noves lectures. Darrer hi ha molta avaluació. Es busca que els usuaris siguin més actius en el "Velocirepte".

Quin és el límit que s'ha de marcar en aquesta participació de decisions de les biblioteques?

Es va voler fer plataforma per escollir els llibres. Els usuaris tenien un límit. Es volia fer una part pels professionals amb el seu cànon però alguna que poguessin triar la gent. Els bibliotecaris no tenen perquè saber-ne més de depèn de quins gèneres i potser hi ha altres persones que en saben molt. El projecte era fer una selecció amb vots. 10 vots i només una vegada per llibre. Poder fer una proposta si no sortia a la llista. Fins i tot ho va voler fer per quan els lots de noves biblioteques.

Subirachs sobre les Administracions: tenen reptes del s.XXI, organitzacions del s.XX i eines del s.XIX.

En l'entrevista a radio St.Boi parles del valor qualitatiu i no tan numèric de moltes activitats amb joves. Ho intenteu incloure d'alguna forma en algun informe o efectivament és informació que després no pot servir per demostrar als encarregats de pressupostos la importància d'apostar per les biblioteques?

S'han de saber trobar els indicadors. Estem massa acostumats als quantitius. Exemple: treballen amb Barcelona Activa. Es fan cursos digitals. No es pot demostrar com es redueix la fractura digital. Ho valoren després amb qui aconsegueixen l'ACTIC. Però es podria mirar per qui, a través del curs ha trobat feina. Ens hem d'alinear amb les altres institucions i valorar els microprojectes.

L'activitat dels *booktubers* va anar a "adolescents.cat" però no va tenir massa impacte.

Voldries destacar alguna activitat concreta que s'hagi fet a Barcelona que tu consideris especial?

Activitats de Bon Pastor. És un barri amb moltes fractures, la comprensió lectora és clau. Es fa una activitat en que s'atrapa als usuaris amb un text bàsic i es va pujant de nivell. A Can Fabra també es fan moltes coses d'estil *otaku*.

Finalment consideres que aquesta situació desfavorida cap als joves a la biblioteca pot canviar en un futur?

No creu que sigui desfavorit. Falten més moments de conversa. Els pares parlen molt. La gent jove parla poc i hauria de parlar més. Volen fer la seva. A vegades no cal intervenir, falten espais de comunicació, establir contacte natural.

Entrevista a Gisela Ruiz

Que consideres que és un jove?

Etapla en la que s'està en un procés de maduració quan han deixat enrere la infantesa. Considera dels 12 als 25 anys. Dels 10 als 12 és la preadolescència.

És una franja molt àmplia. S'ha de diferenciar entre adolescents i adults joves. Entre les diferents edats hi ha moltes diferències d'interessos i de maduresa per això tan important la diferència entre adolescent i jove adult, però també entre una persona de 14 a 16 hi ha diferència.

Neurològicament el raonament no es madur fins els 25 anys: als joves els hi costa planificar, per ells és molt important la immediatesa, no es pot pretendre d'ells que tinguin l'organització de l'adult o que es faci una activitat en la que no hi ha canvi fins al cap d'una hora.

Ja no són nens, tenen interessos propis i li donen molta importància a la seva independència: confronten el adults per què busquen els límits.

Que és la literatura juvenil?

Abans ella pensava que era aquella que tenia un protagonista jove. Però ha d'acceptar que és un concepte molt ampli i que no ho té clar. Actualment és un producte la LJ: les editorials se n'aprofiten, això fa que vulguin allargar la joventut (ara el carnet jove fins els 30 anys i fins i tot un de 30+), com més s'allarga més diners treuen.

També hi ha el fenomen *crossover* → LJ que s'enfoca a públic de tot mena
L'objectiu de la LJ és reflectir les inquietuds dels joves.

Consideres que la biblioteca sap que són els joves? Es mouen per estereotips: pròpia experiència: graffiti.

Estan plens de prejudicis. Els joves són molt diversos i per tant no es pot generalitzar: cadascú té els seus gustos. Es necessita conèixer-los més, però hi ha poca informació i no hi ha perfils professionals que siguin per ells.

Amb la majoria dels bibliotecaris hi ha un salt generacional → es senten lluny i tenen uns referents diferents. Això fa que sigui difícil estar en contacte amb els joves. Tot depèn de la voluntat dels bibliotecaris. Fins i tot la Gisela que en té 35 ja sent la diferència de salt generacional.

Consideres que el món de la lectura sovint és massa elitista? (Adoració als clàssics i odi als best-sellers) I creus que això afecta a la lectura en els joves?

Hi ha de tot: des del bibliotecari que creu que els joves han de ajudar a crear la col·lecció o altres que consideren que no. El pressupost és limitat per tant s'ha de fer una selecció acurada de llibres: s'ha de tenir alguns "Geronimos Stilton" i d'altres llibres de qualitat literària baixa per tal d'atrapar-los en la lectura però és important que també hi hagi altres. L'important és que segueixin per tal de descobrir nous llibres.

“After” és un llibre que és un horror però que potser s’ha de tenir per arribar als joves però que també és un llibre que poden aconseguir per altres mitjans.

Importància del prescriptor -> s’ha d’anar fent en esglaons per tal que el jove pugui ser un bon lector. Començar per llibres fàcils per enganxar i anar pujant fins arribar a bona qualitat literària. Si un lector llegeix sempre el mateix i la biblioteca no fa res el lector seguirà llegint el mateix i no evolucionarà. Hi ha llibres bàsics però que són bons.

El problema és que a vegades els bibliotecaris llegeixen poc i és important que el bibliotecari de la pública no pari de llegir per poder prescriure amb coneixement de causa.

Context: taula rodona d’autores de LJ que quan deien que escrivien LJ els hi miraven com si fos una tonteria. Article sobre la lectura en joves: una noia es sentia cohibida de dir que li agradava la novel·la romàntica. Creus que la literatura juvenil està mal valorada i gèneres concrets especialment? Perquè?

Molt mal valorada. En part perquè realment hi ha moltes obres dolentes. Es pensa que és de mala qualitat.

Ara estem a la època editorial dels valors → a vegades els llibres semblen un pamflet sobre aquell valor. Hi ha molt llibres per encàrrec. El que enganxa a la lectura és la qualitat literària.

És important de transmetre valors a l’adolescència, però no cal que sigui un pamflet tan obvi, tota bona literatura transmet valors però de forma més subtil

Consideres que el tracte als joves des de la literatura i sobretot des de les biblioteques peca de paternalisme i infantilització?

Sí. Des de les biblioteques el que passa és que hi ha incomprensió del nivell vital. No tothom té aptituds per estar amb els joves (recomanable algú més proper a la seva edat). A vegades es té mala actitud. A vegades fins i tot és més el personal el que els hi molesta els joves que no tan els altres usuaris.

Per què creus que passa que quan es parla de LIJ es veu una predominança absoluta de la literatura infantil davant de la juvenil?

Durant molt de temps la infància i la joventut era un pack per tant a la literatura igual. S’hauria de parlar de LJ per separat. La LI és més abarcable a l’hora de llegir. Per llegir LJ hi ha molt més esforç. El límit de la LJ i l’adult no és tanta: “Frankenstein”, “Cims borrascosos” i d’altres clàssics en realitat són molt adolescents.

Creus que costa trobar la novel·la juvenil de qualitat?

Sí.

Es troba a través de:

1. Llegir
2. Referents: “Faristol”, “Gretel”, “Vicenç Pagès”
3. Llibreters o bibliotecaris de referència

Ella quan va estar a Can Butjosa es va proposar llegir molts llibres i també llegir la teoria.

Creus que hi ha prou contacte de les biblioteques amb institucions relacionades amb els joves (instituts)? Com es pot fer per arribar?

Les biblioteques han de treballar amb l'entorn. Però més important és entendre la realitat de les institucions: curricular, horaris. Visita a la biblioteques dels instituts és molt difícil: tenen classes d'1 hora i amb una hora no dona temps a tot. El que s'ha de fer és anar. S'ha de fer serveis a la carta La biblioteca és important pels joves i si no venen se'ls ha d'anar a buscar (ella va a fer sessions sobre el treball de final de grau). La forma en que ells vinguin és establint VINCLES. S'ha de treballar molt ja que canvien molt.

Vas escriure l'article juntament amb la Júlia Baena i en Jordi Bosch sobre el bibliotecari juvenil. Perquè creus que a Catalunya hi ha tan poca especialització de perfil professional dins les biblioteques públiques? En concret perquè no hi ha bibliotecari juvenil tot i que a Amèrica sigui un perfil comú? Quin creus que és el context que ha afavorit que a allà si que hi hagi?

Encara que amb les pel·lícules sembli que la societat és molt semblant realment és molt diferent. Hi ha molt poc atur: les tasques estan molt dividides, allà tenen molt clar que es necessiten perfils específics (fins i tot hi ha un ordenador de llibres a la biblioteca i una bibliotecària mai ordenaria llibres perquè sap que no és la seva funció).

Ara s'han adonat de la importància dels joves i se'ls hi dona el seu espai.

Finalment consideres que aquesta situació desfavorida cap als joves a la biblioteca pot canviar en un futur?

Li agradaria dir que sí. El canvi vindrà si els bibliotecaris tenen la voluntat forta i fan visible la situació. L'Administració no està interessada en espais i professionals, està interessada només en activitats.

Sense un perfil específic pels joves no es pot avançar. Hi ha moltes biblioteques amb realitats diferents. Amb poc personal costa la especialització. Cal ser conscients que som una persona i no es pot arribar a tot.

Entrevista a Júlia Baena

Que consideres que és un jove?

Divisió entre:

- *Tween*: 10-12
- *Teen*: 12-16 (a vegades aquí s'inclou fins a 18 però considera que per quan s'han de fer grups per prescriure literatura juvenil a partir
- *Young Adult*: De 16 en amunt sense especifica fins quan

Diu que llegeixi el principi del seu TFM en el que ho planteja.

Va comentar que era una pregunta molt important perquè primer també s'havia de respondre de que era la Literatura juvenil. Hi ha el conflicte de com la I*** i la JN. A vegades és molt semblant i depèn del jove es pot recomanar algun dels dos.

Consideres que la biblioteca sap que són els joves?

Es mouen per estereotips: pròpia experiència: graffiti.

100%. Ella també va posar el exemple de com es tendeix molt al rap també de com per arribar als joves es fa amb rap i potser només hi ha una part dels joves que els hi agradi el rap. No es pot englobar en un pack el concepte joves ja que cada un té els seus interessos.

Considera que no s'han fet prous estudis dels usuaris joves, en concret dels no usuaris. Ella s'acaba de matricular en el curs de doctorat i justament voldrà fer un estudi de no usuaris joves. Costa que els joves s'apropin a la biblioteca per la rellevància social que té la biblioteca: està mal vista. Els llibres quan van a la gran pantalla canvien. Hi ha molta importància en els *tweens*, que és quan comencen a baixar els lectors.

El que s'ha de tenir clar és que la baixada de lectors és un fenomen universal i que tampoc cal que els bibliotecaris siguin molt durs amb ells mateixos perquè passi, que en part també es cosa de la vida. El que es pot fer des de la biblioteca és apropar-se als joves des d'altres formes que no sigui la lectura i així que sentin que la biblioteca és un espai on estan còmodes.

Consideres que el món de la lectura sovint és massa elitista? (Adoració als clàssics i odi als best-sellers) I creus que això afecta a la lectura en els joves?

Sí. Tot i així és important de parlar de bona i de mala literatura ("Stilton", "Greg", "Blue Jeans"). La mala literatura són productes de consum, que no s'han de despreciar però els prescriptors no haurien de recomanar. De fet el que haurien de fer és conèixer-los per poder recomanar altres llibres que augmentin el nivell literari. Els prescriptors tenen molta feina.

Hi ha molta separació del bons i mals lectors. Amb els mals lectors s'ha d'intentar canviar la visió que tenen del llibre, buscar aquells que requereixin menys cognició, si de cas millor llegir menys però millor.

Context: taula rodona d'autores de LJ que quan deien que escrivien LJ els hi miraven com si fos una tonteria. Article sobre la lectura en joves: una noia es sentia cohibida de dir que li agradava la novel·la romàntica. Creus que la literatura juvenil està mal valorada i gèneres concrets especialment? Perquè?

Tothom del sector juvenil ve del infantil. No hi ha feina feta. A Catalunya/Espanya passa que hi ha pocs escriptors que siguin només de juvenil, a Amèrica sí. És diferent el context editorial, és per això que costa prescriure literatura juvenil del país i s'acaba tirant de molta traducció. Està considerada de mala qualitat, el problema és que a vegades és una realitat. Sembla que no s'exigeixi tanta qualitat com a la novel·la adulta.

Ella en concret està en un equip que fa tria de literatura juvenil i molt sovint costa fer una tria de qualitat. Hi ha el problema que molt sovint els escriptors són professors de secundària i utilitzen els llibres per donar lliçons didàctiques. Semblen més per ensenyar un aspecte concret (com parlar de drogues, de ets, de *bullying*...). Molt sovint també hi ha molts llibres per encàrrec (els escriptors han de viure d'alguna cosa), el problema és que els llibres per encàrrec tendeixen a ser de menor qualitat.

Consideres que el tracte als joves des de la literatura i sobretot des de les biblioteques peca de paternalisme i infantilització?

Des de les biblioteques menys. Des de l'institut no. No hi ha coneixement dels joves i costa. La literatura juvenil requereix de molta dedicació: no és com un àlbum il·lustrat infantil que de seguida te l'acabes, una novel·la juvenil és llarga. No es pot pretendre de recomanar sense llegir.

Per què creus que passa que quan es parla de LIJ es veu una predominança absoluta de la literatura infantil davant de la juvenil?

El món infantil és molt més agraït. És molt més fàcil estar al dia de l'infantil. És un context diferent la infància i la joventut, la lectura no és un concepte obligatori a la infància, en canvi a la joventut sí. Dinamitzar el material és més difícil. La psicologia juvenil és molt més complexa.

Ara hi ha l'edat d'or de l'àlbum il·lustrat, sobretot a Primària. L'àlbum il·lustrat és molt interessant perquè hi ha un art molt bonic però el problema és que fa que es llegeixi poc, i si es llegeix poc ja a la Primària després costa que a la secundària es llegeixin coses més complexes.

Creus que costa trobar la novel·la juvenil de qualitat?

Sí, i romàntica encara més. Anna Manso va escriure "Cor de Cactus" que encara que era un llibre per encàrrec són llibres que per fi no tracten el romanticisme com una cosa tòxica. També destacar "Tina Franke" de la Bel Olid. Tenen el valor de parlar de l'amor allunyat dels conceptes romàntics tòxics. No és que hi hagi una gran qualitat però sí més no finalment algú veu la novel·la romàntica d'una altra forma. Una altra recomanació seria Rainbow Rowell amb "Eleonor al Parc".

De fet el tema de la romàntica és important que millori ja que en general tot el que hi ha és de romanticisme tòxic cosa que no va massa bé per aportar valors als joves.

Quin creus que hauria de ser el paper de l'escola en la promoció de la lectura entre els joves?

No es pot demanar als professors aquesta tasca, ja tenen prou feina. El que és més important és delegar aquesta feina a les biblioteques. El problema és que les biblioteques no tenen especialistes per tant tampoc ho poden fer.

Com creus que funcionen les modes dels llibres? Època de “Harry Potter”: molta fantasia, destacar el teu article en que en l'època de “Juegos del Hambre” i “Divergente” hi havia molta distopia i ara tal com es menciona en els darrers articles el que més predomina és la intriga.

Aquí realment la resposta és el màrqueting i és on s'ha de fer més la pregunta. Ella considera que funciona que primer surt un *hit* (“Harry Potter”, “Juegos del Hambre”, Rosalía). Si hi ha bon màrqueting triomfa, si a més es bo és queda i acaba sent un clàssic.

Després d'aquests clàssics venen d'altres escriptors que aprofiten i treuen més col·leccions. Si és multi-plataforma la novel·la triomfa més: pel·lícula, còmic, sèrie...

Vas escriure l'article juntament amb la Gisela Ruiz i Jordi Bosch sobre el bibliotecari juvenil. Perquè creus que a Catalunya hi ha tan poca especialització de perfil professional dins les biblioteques públiques? En concret perquè no hi ha bibliotecari juvenil tot i que a Amèrica sigui un perfil comú?

Preguntar a la Teresa Maña sobre perfils professionals

Preguntar a la Gisela Ruiz sobre per què a EEUU s'ha potenciat molt més.

La tasca de la Júlia és a l'Ajuntament de Cornellà, que l'ha contractat per assessorar a les biblioteques escolars. Parla amb el referent de la biblioteca. Seria ideal que aquesta tasca la dugués a terme la biblioteca pública.

Finalment consideres que aquesta situació desfavorida cap als joves a la biblioteca pot canviar en un futur?

Ella té esperança. El que ella considera que és allò més important és la voluntat política: si no es donen recursos també es fa difícil fer res: on es fa molt és a les biblioteques de la Gisela Ruiz i el Jordi Bosch (Sabadell Sud). S'haurien de fer lleis. Ara hi ha la llei que diu que és obligatori que hi hagi biblioteca escolar, el tema és que no diuen que s'hagi de fer servir. Les que tenen bibliotecari són o les privades o les que paga l'AMPA. Hi ha escoles que decideixen posar recursos a la biblioteca i hi ha que no.

Pot ser interessant de contactar amb el Jordi Bosch que tracta bastant el tema de la innovació en la biblioteca pública. Biblioteques interessants que hi ha són les de Blanes, Esparraguera, Tortosa...

Entrevista a Teresa Mañà

Què considera que és un jove?

Depèn. Segons el Carnet Jove és una persona fins als 30 anys! Des del punt de vista de l'ensenyament és una persona des dels 12 als 18 anys (Educació Secundària)

Perquè considera que durant l'etapa juvenil es produeix una desafecció a la lectura?

Per què tenen moltes altres coses que els interessin, començant per ells mateixos i les relacions amb els altres. És normal i passa a tot arreu

Considera que el sistema educatiu fomenta la lectura entre els joves?

Alguns professors sí que proven de fomentar la lectura: fan propostes innovadores, deixen triar, estan al dia del que els pot interessar...Altres, que es limiten a les lectures obligatòries, evidentment no fomenten res.

Quins agents són els que facilitarien tenir joves lectors?

No sé si acabo d'entendre la pregunta. El principal agent en aquesta edat són els amics; de més petits, la família.

Considera que el món de la lectura sovint massa elitista? (Adoració als clàssics i odi als best sellers) I creu que això afecta la lectura en els joves?

No ho crec. Tant de clàssics com de best sellers n'hi ha de tota mena i tant docents com bibliotecaris poden fer propostes que els incloguin. L'important és que l'adult estigui interessat en que el jove llegeixi i li faci propostes que interessin al jove

Perquè considera que hi ha tan poca representació de la novel·la juvenil dins del món editorial?

No sé en què et bases per fer aquesta afirmació. Potser no ho he entès bé però hi ha molta LIJ dins de l'edició

Tal com menciona en el darrer article publicat a Serra d'Or les novel·les juvenils són principalment tràgiques sense fantasia, és una tendència que creu que es mantindrà? A què creu que és deguda?

Vols dir que he dit "tràgiques"? Tant és. El cert és que, passada la moda de la literatura fantàstica que va impulsar Harry Potter, hi ha poca fantasia.

Crec, com he dit, que té més a veure amb les modes que amb els interessos lectors dels joves que poden ser molt variats i abastar tots els gèneres.

Considera que a vegades la lectura juvenil i el tracte cap als joves peca de paternalisme i infantilització?

Peca de superioritat: això és bo i això és dolent perquè jo (adult) ho dic

Creu que la literatura juvenil està mal valorada?

No tant “mal” valorada sinó “poc” valorada. A diferència de la literatura infantil il·lustrada (àlbums), no se’n fa crítica, no s’entrevista els autors, no s’exposa als aparadors de les llibreries, no es fan jornades...

Com creu que s’haurien de formar els bibliotecaris per conèixer aquest sector?

Com es formen en altres gèneres: seguint cursos específics i llegint, llegint, llegint

Quins dels conceptes exposats en les “Directrius de serveis bibliotecaris per a adolescents” consideres més rellevants i que més es poden aplicar a les biblioteques de Barcelona?

Prendre les decisions en col·laboració i amb la participació dels joves. Comptar amb ells i implicar-los considero que és el principi fonamental per intentar tirar endavant qualsevol proposta

Consideraria lectors aquells que tot i no llegir llibres sí que llegeixen posts de blogs o articles per internet?

Són tipus de lectures diferents. Les enquestes haurien de distingir la lectura de ficció i la lectura informativa. El que llegeix llibres de ficció i el que llegeix blogs és un lector perquè la mecànica és la mateixa però jo no ho consideraria igual.

Finalment: considera que aquesta situació desfavorida cap als joves pot canviar en un futur?

No trobo que tinguin cap situació desfavorida: tenen moltes propostes de lectura però no les aprofiten... En un futur sí que podem confiar que algunes metodologies docents canviïn i facin propostes més atractives que ajudin a fomentar la lectura entre ells